

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Plats och tid	Kommunkontoret i Östhammar, kl. 9.00-15.40.
Beslutande	Fabian Sjöberg (M), ordförande Måns Lorichs (SD) Jessica Kumlin (M) Lisa Norén (S) Tomas Bendiksen (S)
Övriga deltagande	Kommunfullmäktiges ordförande Lennart Owenius (M) Kommundirektör Peter Nyberg Kommunsekreterare Ania Lehtinen Stabschef Pauliina Lundberg §§ 63-65 Ekonomichef Mattias Nilsson, § 63 Budgetstrateg Frida Jansson § 63-66 Kvalitetsutvecklare Fredrik Hübinette §§ 67-69, 88-93 Näringslivschef Elin Dahm §§ 69, 76, 88 Samhällsbyggnadschef Ulf Andersson §§ 70-72 VD Gästrike Vatten AB Lena Blad § 73 Markansvarig Stefan Lundström § 74 Ekonom Fredrik Borgelin § 76 Projektledare Pontus Ericsson §§ 78-79 Beredskapssamordnare Oskar Johansson §§ 79-80 Kvalitetsutvecklare Andreas Järvenpää § 81 Utredare Anna Bergsten § 85 Beredskapssamordnare Marcus Nåsby § 86 Digitaliseringschef Ingeborg van der Veen, Systemförvaltare Milos Askovic
Justeringsdatum	Digital justering onsdagen den 13 maj 2026.
E-signering	Se protokollets sista sida. Paragrafer 61-94
Sekreterare	Ania Lehtinen
Ordförande	§§ 61-76, 78-92 Fabian Sjöberg (M) § 77 Måns Lorichs (SD)
Justerande	Lisa Norén (S)

Anslagsbevis

Justeringen har tillkännagivits genom anslag på kommunens digitala anslagstavla.

Organ	Kommunstyrelsens arbetsutskott
Sammanträdesdatum	2026-05-12
Datum för anslags uppsättande	2026-05-13
Anslags nedtagande	2026-06-04
Förvaringsplats för protokollet	Kommunkontoret, Stångörsgatan 10 i Östhammar.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Paragrafer

§ 61.	Val av justerare	4
§ 62.	Fastställande av föredragningslista	4
§ 63.	Ekonomisk uppföljning april 2026 och helårsprognos 2026 samt avstämning mål och uppdrag	5
§ 64.	Fastställande av budget 2027 och flerårsplan 2028-2029, drift- och investeringsbudget.....	6
§ 65.	Upphävande av Regler för budgetprocess och Regler för budgetuppföljningsprocessen.....	8
§ 66.	Riktlinje för skydd av barn och unga	9
§ 67.	Ortslyftet	11
§ 68.	Information från Näringslivskontoret	14
§ 69.	Förslag till nya mervärdesinsatser att behandla av Mervärdesavtalets styrgrupp 2026-06-05	15
§ 70.	Höjning av VA-taxans brukningsavgift 2027, Östhammars kommun.....	18
§ 71.	Höjning av VA-taxans anläggningsavgift 2027, Östhammars kommun	20
§ 72.	Driftbidrag för Östhammar Vatten AB	22
§ 73.	Överenskommelse avseende Väg 288 Gimo - Börstil	24
§ 74.	Granskning av kommunens anläggningsregister	25
§ 75.	Yttrande gällande remiss omfattande översyn och aktualisering av hamnarna av riksintresse för yrkesfisket.....	26
§ 76.	Beslut om att ingå avsiktsförklaring avseende förstudier om möjlig etablering av ny kärnkraft i Östhammars kommun.....	28
§ 77.	Kamerabevakning	30
§ 78.	Plan för det brottsförebyggande arbetet	31
§ 79.	Informationsärende: Deltagande i Nordic-Ukraine Municipal Partnership Forum – tillsammans med vår partnerkommun Pivdenroukrainsk	32
§ 80.	Kommunal gåva i samband med borgerlig vigsel.....	33
§ 81.	Yttrande angående SKB:s ansökan om tillstånd för bergupplag i Forsmarksområdet.....	34
§ 82.	Svar på medborgarmotion om att jordvall stoppar jord- och skogsbruk och påverkar landskapet för mark- och tomtägare.....	36
§ 83.	Svar på motion från Pernilla Grahn (V) om att ”Stoppa byggandet av VA anläggning i Östhammar-Öregrund NU!”	37
§ 84.	Svar på motion från Camilla Strandman (C) om att det ska vara möjligt att bo kvar i sin nära hembygd även som äldre och även i skärgården.....	38

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 85.	Information om gemensamma utgångspunkter för totalförsvaret 2025-2030.....	39
§ 86.	Informationsärende: Digitalisering - pågående och kommande initiativ	40
§ 87.	Informationsärende: Genomgång av kommunens informations-/ cybersäkerhetsarbete	41
§ 88.	Revidering av reglemente för styrelse och nämnder.....	42
§ 89.	Revidering av reglemente för IT-nämnden	44
§ 90.	Godkännande av årsredovisning för gemensam IT-nämnd 2025	47
§ 91.	Årsredovisning och revisionsberättelse Stiftelsen Östhammarshem 2025	48
§ 92.	Årsredovisning för Samordningsförbundet 2025.....	49
§ 93.	Anmälningensärende: Årsredovisning 2025, verksamhetsrapport och bolagsstyrningsrapport 2025 Gästrike Vatten AB	50
§ 94.	Information från förvaltningen.....	51

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 61. Val av justerare

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott väljer Lisa Norén (S) att justera dagens protokoll.
Kommunstyrelsens arbetsutskott väljer Måns Lorichs (SD) att justera § 77.

§ 62. Fastställande av föredragningslista

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott fastställer föredragningslistan.

Dnr KS-2026-203

**§ 63. Ekonomisk uppföljning april 2026 och helårsprognos 2026
samt avstämning mål och uppdrag**

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen godkänner den ekonomiska redovisningen per april 2026 samt helårsprognos 2026 för Östhammars kommun samt avstämning av mål och uppdrag per april 2026. (Bilaga)

Ärendebeskrivning

Ekonomiskt utfall och årsprognos per april 2026 för Östhammars kommun samt avstämning mål och uppdrag per april 2026.

Beslutsunderlag

Bilaga - Uppföljning april 2026 Östhammars kommun
Uppföljning mål och uppdrag månadsvis

Beslutet skickas för kännedom till

Ekonomichef Mattias Nilsson
Kommundirektör Peter Nyberg
Stabschef Pauliina Lundberg
Kontorschefer

Dnr KS-2026-336

§ 64. Fastställande av budget 2027 och flerårsplan 2028-2029, drift- och investeringsbudget

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att:

- fastställa budget 2027, samt flerårsplan 2028-2029,
- fastställa Östhammars kommuns skattesats för 2027 till 21,54 kronor,
- vid tillämpning av kalkylmässig ränta fastställs räntesatsen till 2%,
- kommunstyrelsen har under år 2027 rätt att nyupplåna, dvs öka kommunens skulder, med totalt 100 mnkr upp till totalt 560 mnkr,
- kommunstyrelsen har under år 2027 rätt att omsätta lån, dvs låna upp belopp motsvarande de lån som förfaller till betalning under året,
- kommunstyrelsen medges rätt att besluta om fördelning av den ofördelade investeringsramen för planperioden,
- kommunägda företag ska under 2027 avlämna delårsrapport till kommunstyrelsen per 31 augusti,
- förvaltningen får i uppdrag att arbeta efter resultatmål om 2 % som andel av skatter och generella statsbidrag år 2027 samt 2,0 % under resterande planperiod.

Avstår från att delta i beslut

Lisa Norén (S) och Tomas Bendiksen (S) avstår från att delta i beslutet.

Ärendebeskrivning

Förslag till budget 2027 och flerårsplan 2028-2029 har utarbetats med stöd av kommunens resursfördelningsmodell där justeringar har gjorts för kända volym- och kostnadsuppräknningar samt skatter och bidrag. Budgetramarna baseras på de förutsättningar som har satts upp av den politiska majoriteten.

Budgetförslaget innehåller drift- och investeringsbudget för Östhammars kommun.

Beslut om budget fattas av kommunfullmäktige den 16 juni 2026. Nämndernas verksamhetsberättelser tas fram därefter och anmäls till fullmäktige under hösten.

Skattesatsen för Östhammars kommun 2027 ska fastställas av kommunfullmäktige senast sista november 2026. Skattesatsen för 2027 föreslås fastställas till 21,54 kronor, en minskning med 0,05 kr jämfört med 2026.

Beslutsunderlag

Årsbudget 2027 plan 2028-2029

Beslutet skickas till

Kommundirektör Peter Nyberg

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Ekonomichef Mattias Nilsson
Kvalitetsutvecklare Fredrik Hübinette
Budgetstrateg Frida Jansson

Dnr KS-2026-364

§ 65. Upphävande av Regler för budgetprocess och Regler för budgetuppföljningsprocessen

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att upphäva Regler för budgetprocess och Regler för budgetuppföljningsprocessen. Styrdokumenten ersätts med en mer överskådlig och aktualiserad beskrivning som en del av kommunens budgethandling.

Ärendebeskrivning

Styrdokumenten Regler för budgetprocess och Regler för budgetuppföljningsprocessen antogs av kommunfullmäktige 2021. Styrdokumenten har en långt högre detaljeringsnivå än vad politiskt antagna styrande dokument normalt har och speglar inte kommunförvaltningens nuvarande organisation.

En mer överskådlig och aktualiserad beskrivning av budget- och budgetuppföljningsprocessen har framarbetats och ingår som en del av kommunens budgethandling för både 2026 och 2027. Beskrivningen publiceras även som fristående text på kommunens intranät INES.

Beslutet skickas efter beslut i kommunfullmäktige för åtgärd till

Webbredaktionen för avpublicering på hemsidan

Beslutet skickas för kännedom till

Kontorschefer
Kommundirektör
Stabschef
Ekonomichef

Dnr KS-2026-245

§ 66. Riktlinje för skydd av barn och unga

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen antar Riktlinje för skydd av barn och unga. (Bilaga)

Avstår från att delta i beslut

Lisa Norén (S) och Tomas Bendiksen (S) avstår från att delta i beslutet.

Östhammars kommun har ett ansvar att arbeta förebyggande för att skydda barn och unga. Riktlinjen beskriver hur kommunen systematiskt, genom tidiga och samordnade insatser, ska arbeta för att skydda barn och unga mot grooming, sexuellt utnyttjande, rekrytering till eller delaktighet i organiserade brottslighet, samt annan exploatering, både i fysiska och digitala miljöer.

Syftet med denna riktlinje är att ange kommunens övergripande viljeinriktning samt tydliggöra ansvar och samverkan i det förebyggande och åtgärdande arbetet. Riktlinjen ska fungera som ett styrande dokument för berörda nämnder och kompletteras med rutiner och vägledningar i respektive verksamhet.

Kommunstyrelsen beslutade 2026-03-24 att sända ut förslag till Riktlinje för skydd av barn och unga på remiss till barn- och utbildningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden samt vård- och omsorgsnämnden och att remissvaren ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast 2026-05-06.

Remissversionen har passerat de respektive nämndernas arbetsutskott. Tidiga remissinspel har inarbetats enligt bifogat missiv.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Eventuella kostnader till följd av riktlinjens införande bedöms rymmas inom respektive nämnds budgetram.

Prövning av barnets bästa

Bedömningen är att riktlinjen och dess genomförande sammantaget kommer att stärka barns trygghet och utveckling.

Beslutsunderlag

Bilaga - Riktlinje för skydd av barn och unga

Remissvar från barn- och utbildningsnämnden

Remissvar från kultur- och fritidsnämnden

Remissvar från vård- och omsorgsnämnden

Missiv ändringar och tillägg

Beslutet skickas för kännedom till

Barn- och utbildningschef Christina Stenhammar

Kommunledningschef Pauliina Lundberg

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Kultur- och fritidschef Oskar Molarin
Socialchef Lina Edlund

Beslutet skickas för åtgärd till

Barn- och utbildningsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden

Vård- och omsorgsnämnden

Webbredaktionen för publicering på kommunens webbplats

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr KS-2026-28

§ 67. Ortslyftet

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott har tagit del av inkomna ansökningar och beslutat att bevilja insatser enligt följande:

	Sökande Externt	Ort	För	Ansökt summa tkr	Beviljas/ Avslås	Motivering
1	Stiftelsen Gräsöfonden	Övrigt	Projektledning digitalisering och besöksinfo	131'	Beviljas 66'	Beviljar för fysiska insatser.
2	Österbybruks Folkets hus	Österbybruk	Perennplantering	80'	Beviljas	
3	Gimo IF	Gimo	Show och disco	20'	Avslås	Sökanden uppmanas i stället ansöka via Föreningslyftet.
4	Forsmarks gymnasium	Övrigt	Mötesplats/ aktivitetsyta	400'	Beviljas	Om tillstånd går att få. Placeringen måste vara uppenbart publik.
5	Västerbyn-Koviks samfällighetsförening	Övrigt	Hjärtstartare	15'	Avslås	Sökanden uppmanas i stället ansöka via Stimulansbidraget.
6	Upplands-Ekeby IF Cykel	Alunda	Utveckling MTB-bana	300'	Beviljas	I brist på externa ansökningar i Alunda så beviljas insatsen trots att ansökan främst hör hemma i Föreningslyftet.
7	Söderögårdens bygdegårdsförening	Övrigt	Mötesplats utomhus	160'	Beviljas	
8	Gräsö skärgårdsråd	Övrigt	Äppelåkern Sundsborg	98'	Beviljas	

Ärendebeskrivning

Under 2026 genomförs mervärdesinsatsen Ortslyftet. Syftet med Ortslyftet är att stärka kommunernas attraktivitet genom konkreta, fysiska insatser som efterfrågas av invånarna och/eller är prioriterade från kommunens sida. Insatsen omfattar 13 mnkr fördelat på 6,5 mnkr

/

Kommunstyrelsens arbetsutskott

för externa ansökningar och 6,5 mnkr för kommunens egna insatser. Samtliga insatser söks digitalt och kommunstyrelsens arbetsutskott är beslutsorgan. Hantering av ansökningar sker löpande under året vilket innebär att ansökningar hanteras så länge det finns medel kvar. För att kunna beviljas medel skall följande tre kriterier vara uppfyllda:

- Insatsen skapar en ökad platsattraktivitet
- Insatsen är fysisk och på en plats som är tillgänglig för alla
- Insatsen ryms inom budget

Mål

Insatserna ska bidra till orternas attraktivitet genom att:

- tillföra nya kvaliteter till livsmiljön som är tillgängliga för en bredare målgrupp
- göra orterna trivsammare, tryggare och mer levande
- öka engagemanget för och sammanhållningen i bygderna

Projektbeskrivning

Medlen omfattar i första hand fysiska förbättringar, såsom utrustning eller kompletterande utrustning till platser som många har tillträde till. Platserna kan finnas både inomhus och utomhus. Krav är att platsen ska vara öppen och inte för ett slutet sällskap.

Utöver att bidra till uppfyllelse av mål enligt ovan ska förslagen/insatserna:

- ha en klargjord långsiktig skötsel av det som byggs eller skapas
- vara genomförbara, lagliga och överenskomna mellan berörda parter

En enskild insats/förslag bör inte:

- gynna enskild näringsidkare eller privatperson
- överstiga en miljon kronor då vi gärna ser att flera förslag kan bli verklighet.

För varje serviceort (Östhammar, Öregrund, Gimo, Alunda och Österbybruk) tilldelas två miljoner kronor (totalt 10 mnkr) och därutöver tre miljoner kronor för övriga orter i kommunen att dela på. Totalt 13 miljoner kronor.

Efter genomförd insats redovisas denna med en rapport med kostnadsredovisning.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Finansiering sker med mervärdesinsatsen Ortslyftet och belastar inte kommunen ekonomiskt.

Beslutsunderlag

Beskrivning av Ortslyftet samt samtliga ansökningar – publiceras separat i politikerportalen.

Beslutet skickas för åtgärd till

Då Ortslyftet är riktat till den fysiska miljön i kommunen ska Tekniska kontoret alltid informeras.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Beslutet skickas för kännedom till

Näringslivschef Elin Dahm

Teknisk chef Cecilia Willén Johansson

Kommundirektör Peter Nyberg

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr KS-2026-1

§ 68. Information från Näringslivskontoret

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Information i aktuella frågor från Näringslivskontoret.

Dnr KS-2026-352

§ 69. Förslag till nya mervärdesinsatser att behandla av Mervärdesavtalets styrgrupp 2026-06-05

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar att godkänna följande förslag om mervärdesinsatser och att dessa tas vidare till mervärdesavtalets styrgrupp för beslut (Bilaga):

- Industriteknisk utbildning på Bruksgymnasiet (5 mnkr)
- Förbättrad lokal tillgänglighet och mikromobilitet (2,5 mnkr)
- Förstärkt bostadsberedskap för nya utvecklingsområden (10 mnkr)
- Genomförande av gång- och cykelväg, Börstils Handelsområde (Energivägen, Ringvägen, Verkstadsvägen) i Östhammars tätort (5mnkr)

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsens arbetsutskott bereder och godkänner förslag till nya mervärdesinsatser. Beslut om medel och genomförande fattas sedan av styrgruppen för mervärdesavtalet. Följande nya mervärdesinsatser har förberetts och föreslås tas upp för behandling och beslut vid nästa sammanträde i mervärdesavtalets styrgrupp.

Industriteknisk utbildning på Bruksgymnasiet

Östhammars kommun står inför en omfattande och långsiktig kompetensförsörjningsutmaning kopplad till den starka industristrukturen i Norduppland. Industrin utgör en central del av den lokala och regionala ekonomin och är avgörande för såväl sysselsättning som tillväxt och framtida etableringar. Samtidigt visar såväl kommunens egna utredningar som regionala analyser att tillgången till relevant kompetens inte motsvarar näringslivets behov, vilket riskerar att begränsa utvecklingen.

Syftet med denna ansökan är att möjliggöra etableringen av ett industritekniskt program vid Bruksgymnasiet som en strategisk insats för att stärka kompetensförsörjningen och skapa en tydlig utbildningsväg mot industrins yrken. (För fördjupad information se bilaga A)

Summa: 5 mnkr

Förbättrad lokal tillgänglighet och mikromobilitet

Satsningen syftar till att stärka förutsättningarna för gång-, cykel- och lätt trafik samt öka trafiksäkerhet och alternativa resval.

Bilburen vardag fungerar väl i Östhammars kommun, men vad gäller mikromobilitet (gång, cykel och annan lätt trafik inkl EPA) i samt kollektivtrafik till/från/mellan orterna finns brister som påverkar inte minst barn/ungdomars vardag och fritidsliv.

Barnfamiljer är huvudmålgrupp för inflyttning, vilket gör det angeläget att adressera problemet. Det trygga, barnvänliga Östhammar är ett kärnvärde som behöver vara stadigt förankrat i den verkliga upplevelsen av kommunen.

Det finns bl a statliga medel att söka för snabba och konkreta åtgärder inom mikromobilitet, men förutsätter att behovet utretts närmare. Någon sådan utredning har ännu inte gjorts i Östhammars kommun, kopplat till barn/ ungdomars rörelsemönster och behov (förskola/skola, idrott, fritidsverksamhet...).

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Målet är att ta fram ett handlingsinriktat mobilitetsunderlag för huvudorterna, med prioriterade och kostnadsbedömda åtgärder som kan ligga till grund för framtida investeringar och möjlig statlig medfinansiering. Insatsen innefattar upphandling av en utredning om ca 0,5 miljoner kronor per huvudort, totalt 2,5 miljoner kronor.

Summa: 2,5 mnkr

Förstärkt bostadsberedskap för nya utvecklingsområden

2031 förväntas såväl sista etappen av väg 288 som utbyggnaden av VA-infrastrukturen i Östhammar vara färdigställda, vilket både öppnar upp och möjliggör för en ökad inflyttning inte minst till huvudorten. Ökad inflyttning är angeläget för att stärka den demografiska balansen och kompetensförsörjningen i kommunen.

Småhus/villa är den mest efterfrågade boendeformen. För att möta efterfrågan och möjliggöra inflyttning, inte minst av barnfamiljer som prioriterad målgrupp, behövs en kontinuerlig beredskap med färdiga detaljplaner i attraktiva lägen.

För att möta behovet av fler bostäder i attraktiva lägen krävs en väsentligt stärkt detaljplaneberedskap och ett system för ökad bostadsberedskap. Den föreslagna insatsen omfattar en förstärkt beställarkapacitet inom exploateringsfunktionen (vilket i sin tur innebär en resursförstärkning till kommunens planavdelning) samt ett riktat stöd till privata exploatörer för framtagande av detaljplaner, upp till 500 tkr per aktör.

Insatsen omfattar även aktiviteter i syfte att minska glappet mellan planlagd mark och faktiskt genomförd bostadsbyggnation. Det kan bland annat handla om utveckling av markpolitiska strategier, såsom exempelvis tydliga markanvisningsprocesser, modeller för markpriser och tidig dialog med exploatörer. Det kan även innehålla marknadsföring och satsning på lokal service som attraherar både byggbolag och invånare. Denna del av satsningen bedöms kräva en budget om maximalt 10 miljoner kronor för perioden fram till och med 2031.

Summa: 10 mnkr

Genomförande av gång- och cykelväg Börstils Handelsområde (Energivägen, Ringvägen, Verkstadsvägen) i Östhammars tätort

Börstils handelsområde befinner sig i en pågående expansionsfas. Dels sker detta genom att fler verksamheter etablerar sig inom redan detaljplanlagt område, dels genom att kommunen har initierat nytt planarbete i syfte att utöka området för ytterligare handel och kontorsverksamhet. I dagsläget saknas en trygg och trafiksäker gång- och cykelförbindelse till det befintliga handelsområdet, vilket kommunen avser att åtgärda.

Det finns möjlighet att ansöka om statliga medel för åtgärder som avser miljö- och trafiksäkerhet på kommunala vägar och gator. Kommunen planerar att ansöka om sådan finansiering som delfinansiering av investeringen. Den föreslagna mervärdessatsningen bedöms möjliggöra ett effektivt och skyndsamt genomförande av den planerade gång- och cykelvägen.

I uppdraget föreslås ingå:

- Projektering av föreslagen sträcka
- Genomförande

Summa: 5 mnkr

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Beviljade insatser finansieras genom medel från mervärdesavtalet och belastar inte kommunens budget.

Prövning av barnets bästa

En barnkonsekvensanalys har inte bedömts relevant i ärendet

Beslutsunderlag

Bilaga:

Bilaga A Förlag till mervärdesinsats: Industriteknisk utbildning Östhammars kommun

Bilaga B Förbättrad lokal tillgänglighet och mikromobilitet

Bilaga C Förstärkt bostadsberedskap för nya utvecklingsområden

Bilaga D Genomförande av gång- och cykelväg Börstils Handelsområde (Energivägen, Ringvägen, Verkstadsvägen) i Östhammars tätort

Beslutet skickas för kännedom till

Näringslivschef Elin Dahm

Samhällsbyggnadschef Ulf Andersson

Kommundirektör Peter Nyberg

Dnr KS-2026-367

§ 70. Höjning av VA-taxans brukningsavgift 2027, Östhammars kommun

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att från 1 januari 2027 höja VA-taxans brukningsavgift för Östhammars kommun enligt bilaga 2. (Bilagor)

Ärendebeskrivning

I Östhammars kommun är antalet vattenverk och reningsverk många då kommunen består av flera tätorter, och antalet kunder som ska dela på kostnaderna är relativt få. Kostnaderna för VA-verksamhetens drift i Östhammar ökar både på grund av inflation och höjda kapitalkostnader, samt av ett stort behov av åtgärder för att upprätthålla den dagliga VA-leveransen. Behovet av underhåll och uppgradering av nuvarande VA-system är stort, både utifrån ålder, status och nya (eller skärpta) myndighetskrav.

VA-verksamheten är i grunden avgiftsfinansierad och en höjning av taxan är nödvändig för att bibehålla balans mellan intäkter och kostnader i Östhammar Vatten AB. För en rättvis fördelning mellan kommunens önskade tillväxtsatsning och nödvändiga kostnader för befintliga VA-kunder i Östhammar ges driftbidrag kopplat till vattenledning från Tierp och VA-utveckling i de östa delarna från Östhammars kommun.

Efter driftbidrag samt översyn för att dämpa och hålla nere kostnader krävs en höjning av brukningsintäkterna för år 2027 med 7 % för att bibehålla balans med ökade kostnader och upprätthålla VA-leveransen. Under år 2028–2030 bedöms ytterligare intäktshöjningar i storleksordningen 7–8 % per år vara nödvändiga, för att tillsammans med driftsbidrag på ca 14–29 mnkr per år bibehålla balans mellan intäkter och kostnader. En ökad kostnadsnivå eller minskad försåld mängd vatten kan dock påverka behovet av nivå på driftsbidrag och taxa.

Höjningen har fördelats varierat mellan olika parametrar i taxan för att tillse att olika kundgrupper belastas lika för en rättvis avgiftssättning.

Föreslagen intäktshöjning i Östhammars kommun på 7 procent innebär en höjning av taxan med 8 kr per månad, eller 98 kr per år, för genomsnittsvillan i Östhammar med 63 kr per månad, eller 759 kr per år, per lägenhet för flerfamiljshus (typhus B*)

En liter vatten för den genomsnittliga villan i Östhammar ligger efter höjningen på cirka 16 öre, inklusive fasta kostnader och avlopp, vilket är en ökning med 0,12 öre.

Genomsnittsvillan i Östhammar förbrukar 85 kubikmeter vatten per år medan den nationella jämförelsen via Svenskt Vatten använder en högre vattenförbrukning på 150 kubikmeter för villor (typhus A). Typhus A innebär en minskning på 60 kr per månad eller 717 kr per år.

*Enligt den nationella jämförelsen via Svenskt Vatten. För flerfamiljshus är det svårare att definiera ett relevant genomsnittligt flerfamiljshus i Hofors. Typhus B motsvarar 15 lägenheter och en förbrukning på 2 000 kubikmeter.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Bakgrund

VA-verksamheten i Sverige är tydligt reglerad. Alla kostnader för vatten och avlopp inom en kommun som är nödvändiga för VA-kunderna, det vill säga kommunens VA-kollektiv, finansieras av Va-taxan i den egna kommunen. Hänsyn ska tas till att varje generation användare ska stå för sina egna kostnader.

Va-taxan fördelas på anläggningstaxa (engångsavgift som en fastighetsägare betalar innan anslutning och vid tillbyggnad på befintlig fastighet) och brukningstaxa (löpande avgift som en fastighetsägare betalar för nyttan av kommunalt dricksvatten, spillvatten och dagvatten).

Gästrike Vatten tar fram förslag på taxenivåer för att täcka kostnaderna för VA i respektive kommun. Styrelsen i respektive anläggningsbolag (Gävle Vatten, Hofors Vatten, Ockelbo Vatten, Älvkarleby Vatten, Östhammar Vatten) beslutar om förslag till Kommunfullmäktige. Taxan fastställs av respektive kommuns fullmäktige.

Beslutsunderlag

Bilaga:

Protokollsutdrag från Östhammar Vatten AB:s styrelsemöte 2026-04-23

Bilaga 1 - Underlag för höjning av VA-taxans brukningsavgift år 2027, Östhammars kommun

Bilaga 2 - Brukningsavgifter år 2027, Östhammars kommun

Beslutet skickas till

VD Gästrike Vatten lena.blad@gastrikevatten.se

VD-assistent Gästrike Vatten ingela.lindstrom@gastrikevatten.se

Ekonomichef Gästrike Vatten jonas.warn@gastrikevatten.se)

Dnr KS-2026-368

§ 71. Höjning av VA-taxans anläggningsavgift 2027, Östhammars kommun

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att från 1 januari 2027 höja VA-taxans anläggningsavgift för Östhammar kommun enligt bilaga 2. (Bilagor)

Ärendebeskrivning

En analys av kostnader och intäkter kopplade till anläggningsavgifter har genomförts inom Gästrike Vatten-koncernen. Genomlysningen visar att en utbyggnad i snitt varierar stort, från 160 000 kr till 600 000 kr exklusive moms för respektive fastighet. Oavsett skillnader för respektive förbindelsepunkt (där anslutning sker) är det tydligt att kostnaderna har ökat och att anläggningsavgiftens nivå behöver höjas för att bättre möta kostnader för utbyggnad och anpassning av VA-infrastrukturen.

För att anläggningsavgiftens nivå bättre ska spegla kostnaderna vid anslutning föreslås en höjning. Höjningen sker främst på parametrarna servisavgift och förbindelseavgift för att bättre spegla kostnader och nyttoaspekter. Höjningen föreslås ske i ett steg för att fördela kostnaderna så rättvist som möjligt. Vid en höjning över flera år fördelas kostnader ut till alla anslutna VA-kunder genom den löpande brukningsavgiften.

En anslutning för ett typhus A, en villa som ansluts till dricksvatten, spillvatten och dagvatten och har en tomtyta på 800 kvm kommer att kosta 267 000 kr inklusive moms mot dagens 177 000 kr inklusive moms.

Bakgrund

VA-verksamheten i Sverige är tydligt reglerad. Alla kostnader för vatten och avlopp inom en kommun som är nödvändiga för VA-kunderna, det vill säga kommunens VA-kollektiv, finansieras av Va-taxan i den egna kommunen. Hänsyn ska tas till att varje generation användare ska stå för sina egna kostnader.

Va-taxan fördelas på anläggningstaxa (engångsavgift som en fastighetsägare betalar innan anslutning och vid tillbyggnad på befintlig fastighet) och brukningstaxa (löpande avgift som en fastighetsägare betalar för nyttan av kommunalt dricksvatten, spillvatten och dagvatten).

Gästrike Vatten tar fram förslag på taxenivåer för att täcka kostnaderna för VA i respektive kommun. Styrelsen i respektive anläggningsbolag (Gävle Vatten, Hofors Vatten, Ockelbo Vatten, Älvkarleby Vatten, Östhammar Vatten) beslutar om förslag till Kommunfullmäktige. Taxan fastställs av respektive kommuns fullmäktige.

Beslutsunderlag

Bilagor:

Protokollsutdrag från Östhammar Vatten AB:s styrelsemöte 2026-04-23 - *samma som ärende 7.*

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Bilaga 1 - Underlag för höjning av VA-taxans anläggningsavgift år 2027 Östhammars kommun

Bilaga 2 - Anläggningsavgifter år 2027, Östhammar kommun

Beslutet skickas till

VD Gästrike Vatten lana.blad@gastrikevatten.se

VD-assistent Gästrike Vatten ingela.lindstrom@gastrikevatten.se

Ekonomichef, Gästrike Vatten (jonas.warn@gastrikevatten.se)

Dnr KS-2026-370

§ 72. Driftbidrag för Östhammar Vatten AB**Förslag till beslut**

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige bifaller Östhammar Vatten AB:s begäran om ett driftbidrag på 8,5 mnkr för att möta ej aktiverbara rörelse- och kapitalkostnader kopplade till VA-utvecklingen i Östra Östhammar under år 2027. (Bilaga)

Ärendebeskrivning

Under våren 2022 fattade kommunfullmäktige i Östhammar beslut om att knyta ihop Va-anläggningarna i de östra delarna av Östhammars kommun (Östhammar och Öregrund) för att både skapa en bättre VA-försörjning och öka kapaciteten. Ett VA-utvecklingsprogram har därför startat med uppgiften att öka VA-kapaciteten, både vad gäller produktion av dricksvatten samt rening av avloppsvatten (spillvatten), för att kunna ansluta fler samt öka kvaliteten i de VA-tjänster som levereras till nuvarande kunder.

De investeringar som planeras inom ramen för programmet VA-utveckling i östra Östhammar innebär utöver investeringsutgifter, även ökade rörelse- och finansiella kostnader under planperioden. Det betyder att ett årligt driftbidrag behövs för att balansera Östhammar Vattens intäkter och täcka upp för det underskott som annars skulle uppstå, och därigenom undvika att utvecklingskostnaderna för tillväxt belastar VA-kollektivet. Detta i enlighet med beslut §78 i Östhammars kommunfullmäktige 2022-06-14.

För 2027 uppgår bedömt behov av driftsbidrag till 8,5 mnkr, varav 7,5 mnkr avser kostnader under verksamhetsåret och 1 mnkr avser tillkommande kostnader från 2025 som ej täcktes av beviljat driftsbidrag för det året. Kostnader för resurser och aktiviteter som inte kan redovisas som investering ingår i driftbidraget under posten rörelsekostnader. Främst är det kommunikation (både tid och kostnader) som innefattas, men även viss kostnad för övriga resurser samt lokalhyra ingår. Kapitalkostnaderna avser räntekostnader för lånade investeringsmedel, avskrivningskostnader samt tillkommande skattekostnad till följd av att Östhammar Vatten genom ökade räntekostnader träffas av regelverket om ränteavdragsbegränsningar.

Tabell 1. Specifikation av driftbidrag för utvecklingskostnader för VA-utveckling i östra Östhammar

Driftbidrag (mnkr)	2027	2028	2029	2030
Rörelsekostnader	3,0	2,5	2,5	2,5
Kapitalkostnader	5,5	11,5	20,5	26,5
Summa	8,5	14,0	23,0	29,0

Ärendets beredning

I beredningen av underlaget har dialog skett med tjänstemän i Östhammars kommun.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Beslutsunderlag

Bilaga:

Protokollsutdrag från Östhammar Vatten AB:s styrelsemöte 2026-04-23 - *samma som ärende 7.*

Bilaga 1 - Budgetramar år 2027 med utblick för 2028 – 2030)

Protokoll från Gästrike Vatten AB:s styrelsemöte 2026-04-23

Bilaga 2 - Långsiktig plan för Gästrike Vatten-koncernen 2027-2030

Beslutet skickas till

VD Gästrike Vatten lena.blad@gastrikevatten.se

VD-assistent Gästrike Vatten ingela.lindstrom@gastrikevatten.se

Ekonomichef Gästrike Vatten jonas.warn@gastrikevatten.se)

Controller Gästrike Vatten marie.eriksson@gastrikevatten.se

Dnr KS-2026-361

§ 73. Överenskommelse avseende Väg 288 Gimo - Börstil

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar godkänna bifogad överenskommelse. (Bilaga)

Beslutsmotivering

Syftet med överenskommelsen är att reglera ett eventuellt överskott av medel som är avsatta för Väg 288 Gimo-Börstil. Avtalet stipulerar att ett sådant eventuellt överskott ska finansiera ytterligare infrastrukturåtgärder inom Östhammars kommun.

Ärendebeskrivning

Under våren 2024 framkom att den utformning av väg 288 mellan Gimo och Börstil som beskrivs som mötesfri landsväg med 100 km/h-standard, inte kan genomföras inom de finansiella ramar som finns beslutade. Trafikverket har därför utarbetat och igångsatt ett förslag på utformning som kan genomföras inom länsplanens ekonomiska ram.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Den beräknade kostnaden för det reviderade arbetet enligt bilagan är 392 miljoner 2024. I Länsplan för regional transportinfrastruktur i Uppsala län 2026–2037 fanns 475 miljoner avsatta. Skillnaden är 83 miljoner som då kommer kunna användas till andra infrastrukturåtgärder inom Östhammars kommun. Hur mycket och om det blir något överskott kommer kunna bedömas först vid ett senare skede.

Prövning av barnets bästa

En barnkonsekvensanalys har inte bedömts relevant i ärendet.

Beslutsunderlag

Bilaga - Överenskommelse avseende Väg 288 Gimo-Börstil

Beslutet skickas för kännedom till

Samhällsbyggnadschef
Teknisk chef
Gatu- och trafiksamordnare

Dnr KS-2025-237

§ 74. Granskning av kommunens anläggningsregister

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen har tagit del av revisionens rekommendationer och ställer sig bakom förvaltningens kommentarer. (Bilaga)

Ärendebeskrivning

Azets har av Östhammars kommuns revisorer fått i uppdrag att granska kommunens anläggningsregister. Granskningen ingår i revisionsplanen för år 2025. Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunstyrelsens hantering av anläggningstillgångar sker med tillräcklig intern kontroll samt om räkenskaperna inom området är rättvisande i kommunen.

Revisionens samlade bedömning utifrån granskningens syfte, att hantering av anläggningstillgångar sker med tillräcklig intern kontroll samt om räkenskaperna inom området är rättvisande, endast delvis är ändamålsenligt utformad och att den interna styrningen och kontrollen endast delvis är tillräcklig.

Vidare rekommenderar revisionen kommunstyrelsen att införa gemensamma styrande rutiner och kontroller för anläggningsregister för att minska personberoende, säkerställa korrekt redovisning och följa gällande rekommendationer.

Beslutsunderlag

Bilaga - Förvaltningens kommentarer

Azets: Granskning av kommunens anläggningsregister

Beslutet skickas för åtgärd till

Ekonomi: Mattias Nilsson, Fredrik Borgelin

Staben för fördelning

Beslutet skickas för kännedom till

Revisionen inklusive Azets

Dnr KS-2026-300

§ 75. Yttrande gällande remiss omfattande översyn och aktualisering av hamnarna av riksintresse för yrkesfisket

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen lämnar synpunkterna till Havs- och vattenmyndigheten. (Bilaga).

Ärendebeskrivning

Östhammars kommun har av Havs- och vattenmyndigheten (HaV) fått en ny remiss gällande en översyn av riksintresse för yrkesfisket, den del som omfattar hamnar av för landning, stillaliggande och service. Östhammars kommun yttrande sig även 2023 i linje med många andra remissinstanser.

I december 2023 remitterade Havs- och vattenmyndigheten ett förslag till ett beslut om hamnar av riksintresse för yrkesfisket. Det remitterade förslaget mottog kritik från flertalet av remissinstanserna, som avstyrkte förslaget. Bland annat framfördes kritik mot den metodik som användes för att ta peka ut hamnar av riksintressen. Det fick till resultat att endast ett fåtal hamnar utpekades i stora geografiska områden och att hamnar av betydelse för vissa segment inom yrkesfisket gynnades. Det framkom farhågor om att den förekommande ogynnsamma utvecklingsriktningen inom svenskt yrkesfiske riskerar att förstärkas om flertalet befintliga hamnar av riksintresse för yrkesfisket förlorar sin status som riksintresse. Vidare framfördes att urvalet av hamnar borde ta särskild hänsyn till det småskaliga kustnära fisket, möjlighet till lokal livsmedelsförsörjning från havet, samt nationell krisberedskap.

Det nya förslaget innebär fortfarande en koncentration av statens anspråk till hamnar som tillsammans står för huvuddelen av yrkesfiskets landningsvärden och fartygsvolymen. Den samtidiga konsekvensen är att 23 hamnar (mot 28 hamnar i tidigare förslag) föreslås mista sin nuvarande status som riksintresse, vilket innebär att den rättsliga tyngden för fiskets intressen i dessa områden minskar till förmån för lokal planering och andra samhällsintressen. Öregrunds hamn är en av de 23 hamnar som föreslås mista sin status som riksintresse. Samtidigt föreslås åtta nya hamnar bli riksintressen, medan 31 hamnar bedöms behålla sina nuvarande anspråk.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

För de kommuner där ett riksintresse tas bort innebär förslaget ökad egen rådighet över samhällsplaneringen i området genom översiktsplan och detaljplaner. För företag inom yrkesfisket är tillgången till fungerande infrastruktur i form av hamnar och service avgörande för näringsens långsiktiga överlevnad. I de 23 hamnar där anspråket föreslås upphöra finns därmed en risk för negativa konsekvenser för lokala fiskeföretag som kan få svårare att hävda sitt utrymme i hamnen i konkurrens med andra intressen och som kan innebära mindre möjligheter att söka statliga medel för utveckling av fiskerinäringen lokalt.

Prövning av barnets bästa

En barnkonsekvensanalys har inte bedömts nödvändig i ärendet. Däremot är konsekvenser

Kommunstyrelsens arbetsutskott

kopplade till barnens bästa är en viktig aspekt att ta med i fortsatt kommunal samhällsplanering gällande användningen av Öregrunds hamn med kringliggande mark- och vattenytor, också i relation till hamnens användning för landning av fisk och småskalig yrkesfiskeverksamhet.

Beslutsunderlag

Remiss gällande översyn och aktualisering av hamnar av riksintresse för yrkesfisket daterad 2026-04-08 med 3 bilagor;

Bilaga – Yttrande

Bilaga 1. Översyn av hamnar avseende riksintresse för yrkesfisket

Bilaga 2. Värdebeskrivning och utpekande av riksintresseanspråk

Bilaga 3. Konsekvensutredning.

Beslutet skickas för åtgärd till

havochvatten@havochvatten.se senast 1 juli 2026. Ange Dnr HaV 2026-1825 i ämnesraden.

Beslutet skickas för kännedom till

Chef Samhällsbyggnadskontoret

Chef Näringslivskontoret

Chef Plan- och byggenheten

Miljösekreterare Camilla Andersson

Samhällsplanerare Alice Möller

Dnr KS-2026-360

§ 76. Beslut om att ingå avsiktsförklaring avseende förstudier om möjlig etablering av ny kärnkraft i Östhammars kommun

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att Östhammars kommun ingår en avsiktsförklaring med Kärnfull Next AB avseende förstudier om möjlig etablering av ny kärnkraft i Östhammars kommun. (Bilaga)

Ärendebeskrivning

Sverige står inför ett växande behov av fossilfri och planerbar elproduktion. Mot denna bakgrund har Kärnfull Next och Östhammars kommun uttryckt intresse av att förutsättningslösa studier av möjligheterna att etablera ny kärnkraft inom Östhammars kommun genomförs. Syftet med denna avsiktsförklaring är att etablera en struktur för dialog, informationsutbyte och genomförande av faktabaserade förstudier. Kärnfull Next är ett svenskt projektutvecklingsbolag för kärnkraft med säte i Göteborg.

Avsiktsförklaringen

Avsiktsförklaringen är ett undersöknings- och dialogavtal och utgör inte ett avtal om etablering av ny kärnkraft. Den innebär inte någon skyldighet att ingå ytterligare avtal, begränsar inte kommunens rätt att fatta självständiga beslut och medför inte några ekonomiska förpliktelser eller risker för kommunen. Kärnfull Nexts roll är att genomföra förstudier, platsanalyser och relevanta undersökningar. Vid behov tillhandahåller Kärnfull Next teknisk och regulatorisk information till kommunen, samt bedriva arbetet i dialog med kommunen och relevanta myndigheter.

Avsiktsförklaringen anger att kommunen och Kärnfull Next, inom ramen för avsiktsförklaringen, gemensamt ska utveckla strukturer och former för hur ett eventuellt samverkansavtal ska utformas. Ett samverkansavtal som reglerar samverkan mellan kommunen och Kärnfull Next ifall projektet fortsätter.

Vidare anger avsiktsförklaringen att kommunen och Kärnfull Next gemensamt ska analysera förutsättningarna för en långsiktig ekonomisk samverkansmodell. Arbetet ska inspireras av och bygga vidare på de principer som ligger till grund för det befintliga mervärdesavtalet inom kommunen med syftet att utveckla en modell som på ett rättvist sätt fördelar de samhällsekonomiska nyttorna som följer av en kärnkraftsetablering. Kommunen och Kärnfull Next ska även, under avsiktsförklaringens giltighetstid, gemensamt identifiera vilka sociala och infrastrukturella konsekvensanalyser som kan bli aktuella inför en eventuell etablering.

Avsiktsförklaring träder i kraft vid undertecknande och gäller i tre år. Den kan sägas upp av endera parten med tre månaders varsel.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

I april beviljades Östhammars kommun projektmedel från Naturvårdsverket för att arbeta med

Kommunstyrelsens arbetsutskott

kommunal förstudier för effektiv etablering av ny kärnkraft. Det är en fortsättning på pilotprojekten som Östhammars kommun genomförde under 2025. Projektmedlen finansierar bland annat en heltidsanställd projektledare fram till 31 mars 2027. Regeringen har även aviserat att Naturvårdsverket ska dela ut projektmedel årligen till 2031. Det ger kommunen extern finansiering för arbetet med Kärnfull Next.

Beslutsunderlag

Bilaga - Avsiktsförklaring avseende förstudier om möjlig etablering av ny kärnkraft i Östhammars kommun.

Beslutet skickas för kännedom till

Kontorschef samhällsbyggnadskontoret
Pontus Ericsson, projektledare

Dnr KS-2026-354

§ 77. Kamerabevakning

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att ge förvaltningen i uppdrag att installera övervakningskameror vid busstationen och i området kring Storbrunn i Östhammar.

Jäv

På grund av jäv deltar inte Fabian Sjöberg (M) i handläggningen i ärendet.

Ärendebeskrivning

För att öka tryggheten i centrala Östhammar föreslås att kommunen installerar övervakningskameror på två platser i centrum. Syftet är att kameraövervakningen ska verka brottsförebyggande samt att öka polisens möjligheter att utreda brott som begåtts. För placering av kamerorna föreslås busstationen som är en särskilt viktig plats att öka tryggheten eftersom många behöver nyttja platsen för att åka buss till och från Östhammar. Storbrunn är en plats där stök förekommit vid flera tillfällen. På båda platserna har det skett ett antal våldsbrott.

Tillståndsplikten för kamerabevakning har tagits bort, istället behöver kommunen själv göra en bedömning om bevakningen är tillåten. För att få sätta upp en kamera krävs att en intresseavvägning görs och dokumenteras. Kravet är att bevakningsintresset väger tyngre än integritetsintresset.

IMY (integritetskyddsmyndigheten) utövar tillsyn. Om myndigheten bedömer att kamerabevakningen inte är tillåten kan vite utdömas.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Kostnaden för en kamera och kringutrustning uppgår till ca 10 000 kr. Totalkostnaden uppgår således till ca 20 000 kr. Kostnaden ryms inom Säkerhetsskydd och beredskaps ram.

Prövning av barnets bästa

Behandlingen innebär att barn liksom andra kan filmas om de befinner sig i området som övervakas under en tidpunkt när övervakning sker. Registreringen av barn kan utgöra särskilt känsliga personuppgifter, detta hanteras i intresseavvägning och konsekvensbedömning.

Beslutet skickas för åtgärd till

Säkerhetsskydd och beredskap
Tekniska kontoret
Staben för fördelning

Dnr KS-2026-280

§ 78. Plan för det brottsförebyggande arbetet

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen antar plan för det brottsförebyggande arbetet 2026-2027. (Bilaga)

Ärendebeskrivning

En samlad lägesbild för det brottsförebyggande arbetet i Östhammars kommun har tagits fram för perioden 2026–2027. Lägesbilden visar hur brottslighet och otrygghet fördelar sig över olika brottstyper och geografiska områden i kommunen och utgör grund för inriktningen av det fortsatta arbetet.

Mot bakgrund av lägesbilden har en plan tagits fram med övergripande åtgärdsinriktning i syfte att öka invånarnas upplevda trygghet. Planen fokuserar på förebyggande insatser riktade mot barn och unga, hantering av säsons- och evenemangsrelaterad brottslighet, stärkt trygghet för anställda och förtroendevalda, utveckling av ett kunskapsbaserat arbetssätt samt förbättrade strukturer för samordning och uppföljning.

Planen utgör ett strategiskt underlag och kommer att följas av en mer detaljerad handlingsplan som tas fram av förvaltningen med utgångspunkt i de föreslagna åtgärderna.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Arbete utifrån planen sker inom befintlig ram.

Beslutsunderlag

Bilaga:

- Plan för det brottsförebyggande arbetet 2026-2027
- Lägesbild 2026-2027

Beslutet skickas för åtgärd till

Säkerhetsskydd och beredskap – Oskar Johansson, Elin Fogelström
Kommunikation och kundtjänst – för publicering

Beslutet skickas för kännedom till

Barn- och utbildningskontoret – Christina Stenhammar
Omsorgskontoret – Lina Edlund
Kommunledningskontoret – Pauliina Lundberg
Näringslivskontoret – Elin Dahm
Kultur- och fritidskontoret – Oskar Molarin
Tekniska kontoret – Cecilia Willén Johansson
Peter Nyberg

Dnr KS-2026-350

**§ 79. Informationsärende: Deltagande i Nordic-Ukraine
Municipal Partnership Forum – tillsammans med vår
partnerkommun Pivdenoukrainsk**

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Kommunen deltar i ett nyligen etablerat samarbete med en ukrainsk partnerkommun inom ramen för SALAR-Internationals internationella utvecklingsarbete. Som en del av detta samarbete deltog två tjänstemän från kommunen i en tjänsteresa till Ukraina för att medverka i ett forum arrangerat av SALAR-International samt träffa partnerkommunen.

Syftet med resan var att starta upp samarbetet med Pivdenoukrainsk och föra dialog om aktuella behov och prioriteringar samt identifiera möjliga inriktningar för fortsatt samverkan. Resan syftade även till att stärka relationerna mellan parterna genom fysiska möten och erfarenhetsutbyte.

Under vistelsen deltog tjänstemännen i seminarier inom forumet samt genomförde möten med representanter för partnerkommunens politiska och administrativa ledning. Diskussionerna berörde bland annat kommunal verksamhet, styrning och förutsättningar för arbete under rådande omständigheter.

Resan har gett en fördjupad förståelse för partnerkommunens situation och stärkt förutsättningarna för ett behovsstyrt och långsiktigt samarbete. Erfarenheterna från resan kommer att tas tillvara i det fortsatta samarbetet och återföras internt i organisationen för vidare arbete utifrån identifierade behov.

Dnr KS-2026-320

§ 80. Kommunal gåva i samband med borgerlig vigsel

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att gåva och kort för vigselbevis vid borgerlig vigsel från kommunen lämnas till brudpar som gifter sig inom kommunen eller där minst en part är folkbokförd i kommunen, under förutsättning att vigseln förrättas av borgerlig vigselförrättare verksam i kommunen.

Med detta beslut upphävs beslut KS-2007-196 § 192 avseende kommungåva.

Beslutsmotivering

Eftersom det finns borgerliga vigselförrättare utsedda av Länsstyrelsen som är verksamma i Östhammars kommun och som, efter tillstånd från Länsstyrelsen, även kan förrätta vigslar i andra kommuner, finns behov av att förtydliga under vilka förutsättningar Östhammars kommuns gåvor och vigselbevis delas ut i samband med vigsel. Syftet med gåvan är att uppmärksamma brudpar med anknytning till Östhammars kommun, antingen genom att vigseln äger rum i kommunen eller genom att minst en av de vigda är bosatt i Östhammars kommun.

Ärendebeskrivning

Gåvor till bröllopspar vid borgerlig vigsel

Gåva och vigselbevis från kommunen i samband med borgerlig vigsel lämnas till brudpar som uppfyller något av följande kriterier:

1. Brudparet gifter sig inom kommunen och vigseln förrättas av en borgerlig vigselförrättare utsedd av länsstyrelsen och verksam i kommunen, eller
2. Minst en av parterna är folkbokförd i kommunen och vigseln sker på annan ort, under förutsättning att vigseln förrättas av en borgerlig vigselförrättare som är utsedd av länsstyrelsen och verksam i kommunen.

Brudpar som varken gifter sig inom kommunen eller är kommuninvånare omfattas inte av kommunens ordning för gåvor eller vigselbevis vid borgerlig vigsel, oavsett vigselplats eller vigselförrättare.

Ekonomiska konsekvenser

Kommunens skatteintäkter ska användas för verksamhet som gynnar kommunens invånare eftersom skatten är ett gemensamt medel för lokal service, ansvarstagande och god ekonomisk hushållning. Beslutet är därför en del av god ekonomisk hushållning.

Beslutet skickas för åtgärd till

Kommunikation och kundtjänst

Beslutet skickas för kännedom till

Stabschef Pauliina Lundberg
Kommunens vigselförrättare

Dnr KS-2026-330

§ 81. Yttrande angående SKB:s ansökan om tillstånd för bergupplag i Forsmarksområdet

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att yttra sig över SKB:s ansökan om tillstånd enligt miljöbalken till upplag av bergmassor m.m. inom fastigheterna Ön 1:1 och Forsmark 6:5 i enlighet med förvaltningens förslag till yttrande samt att skicka yttrandet till Mark- och miljödomstolen. (Bilaga)

Beslutet föreslås justeras omedelbart.

Ärendebeskrivning

Östhammars kommun mottog den 8 april 2026 en kungörelse från Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt angående Svensk Kärnbränslehantering AB (SKB) ansökan om tillstånd enligt miljöbalken till upplag av bergmassor m.m. inom fastigheterna Ön 1:1 och Forsmark 6:5 i Östhammars kommun. Synpunkter på ansökan ska, efter kommunens beviljade dispens, lämnas till domstolen senast den 27 maj 2026.

SKB har i uppdrag att ta hand om det radioaktiva avfallet från de svenska kärnkraftverken. I SKB:s system för omhändertagande av radioaktivt avfall ingår två geologiska slutförvar i Forsmark i Östhammars kommun; ett slutförvar för kortlivat låg- och medelaktivt avfall (SFR) och ett slutförvar för använt kärnbränsle (Kärnbränsleförvaret). Utbyggnation av SFR pågår och förberedelser för uppförandet av Kärnbränsleförvaret har påbörjats. I samband med SKB:s arbeten med slutförvaren har ett utökat behov av ytor uppkommit.

För att skapa ytterligare yta i Forsmarksområdet för mottagning, hantering, krossning och lagring av jord- och bergmassor från utbyggnaden av SFR och Kärnbränsleförvaret har SKB nu sökt tillstånd för att anlägga ett bergupplag väster om Forsmarks kärnkraftverk. Ansökan avser ett upplag för totalt 1,8 miljoner ton jord- och bergmassor från SKB:s egna projekt i Forsmarksområdet. Massorna planeras bland annat att användas för förslutning av SKB:s slutförvar. Massor som inte kommer till användning kan komma att lämnas kvar (deponeras).

Beslutsunderlag

Bilaga - Förvaltningens förslag till yttrande.

Ansökningshandlingarna är tillgängliga via [SKB:s hemsida](#).

Beslutet skickas till

Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt (mmd.nacka@dom.se, målnr M 10060-25)

Beslutet skickas senast den 27 maj.

Beslutet skickas för kännedom till

Samhällsbyggnadschef (Ulf Andersson)

Utredare (Anna Bergsten)

Miljösakkunnig (Camilla Andersson)

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Miljö- och hälsoskyddsinspektör (Eric Renman)

Dnr KS-2026-90

§ 82. Svar på medborgarmotion om att jordvall stoppar jord- och skogsbruk och påverkar landskapet för mark- och tomtägare

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen ställer sig bakom förvaltningens svar och bedömer medborgarmotionen som besvarad. (Bilaga)

Ärendebeskrivning

I juni 2022 fattade kommunfullmäktige beslut om en systemlösning för att knyta ihop vatten- och avloppsanläggningarna i de östra delarna av Östhammars kommun och där ett av delprojekten är överföringsledningar för dricksvatten och spillvatten mellan Östhammar och Öregrund. Den inkomna medborgarmotionen berör detta delprojekt. Frågan ligger inom kommunstyrelsens verksamhetsområde enligt reglemente för styrelse och nämnder § 7. Medborgarmotionen har uppnått namnunderskrifter från 1 % av folkbokförda i kommunen. Svaret från förvaltningen klargör skälen för det valda tillvägagångssättet, hur det påverkar möjligheten att bruka marken samt förtydligar den planerade utformningen.

Beslutsunderlag

Bilaga:

Medborgarmotion

Förvaltningens svar på medborgarmotion

Beslutet skickas för åtgärd till

Webbredaktionen för publicering på kommunens webbplats

Staben för avslut

Beslutet skickas för kännedom till

Samhällsbyggnadskontoret, Anna Bergsten

Gästrike Vatten, Lena Blad

Medborgarmotionär

Dnr KS-2026-139

§ 83. Svar på motion från Pernilla Grahn (V) om att "Stoppa byggandet av VA anläggning i Östhammar-Öregrund NU!"

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att motionen besvaras i enlighet med svarshandling. (Bilaga).

Ärendebeskrivning

Pernilla Grahn (V) yrkar i motion daterad 2026-02-23 att:

- Att projektering av nuvarande planer som Gästrikevatten har stoppas omedelbart.
- Att Gästrikevatten uppmanas komma med ett nytt alternativ som inte drabbar Östhammars kommuninvånare lika mycket ekonomiskt vid anslutning.
- Att nya oberoende mätning av Karö våtmarkers effektivitet utreds.

Kommunfullmäktige överlämnade 2026-03-10 motionen till kommunstyrelsen för beredning. Detta underlag har tagits fram av kommunförvaltningen tillsammans med Gästrike Vatten.

Beslutsunderlag

Bilaga:

- Motion
- Svar på motion

Beslutet skickas för åtgärd till

Webbredaktionen för publicering på kommunens webbplats
Staben för avslut

Beslutet skickas för kännedom till

Samhällsbyggnadskontoret, Anna Bergsten
VD Gästrike Vatten, Lena Blad
Motionär

Dnr KS-2025-820

§ 84. Svar på motion från Camilla Strandman (C) om att det ska vara möjligt att bo kvar i sin nära hembygd även som äldre och även i skärgården

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att avslå motionen från Camilla Strandman (C) i enlighet med svarshandling. (Bilaga)

Ärendebeskrivning

Camilla Strandman (C) lämnade den 5 november 2025 in en motion om att det ska vara möjligt att bo kvar i sin nära hembygd även som äldre och även i skärgården.

Camilla Strandman (C) yrkar:

- att kommunens omsorgsplanerare får i uppdrag att ta fram lösningar för timanställd hemtjänst, genom att närboende till biståndsbedömda personer erbjuds visstidsanställning inom ett avgränsat geografiskt område och med de anpassningar som behövs för att lösa konkreta vårdbehov.

Kommunfullmäktige överlämnade 2025-12-16 motionen till vård- och omsorgsnämnden för beredning.

Ärendets behandling

Vid vård- och omsorgsnämndens sammanträde 2026-04-08 föreslog nämnden kommunfullmäktige att avslå motionen från Camilla Strandman (C) i enlighet med svarshandling.

Beslutsunderlag

Bilaga:

- Motion
- Svar på motion

Beslutet skickas efter beslut i kommunfullmäktige för åtgärd till

Kommunikation och kundtjänst för publicering på kommunens hemsida

Beslutet skickas efter beslut i kommunfullmäktige för kännedom till

Motionären

Dnr KS-2026-345

§ 85. Information om gemensamma utgångspunkter för totalförsvaret 2025-2030

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsens arbetsutskott informeras om de gemensamma utgångspunkterna för totalförsvaret för perioden 2025–2030. Informationen avser nationella inriktningar och förväntningar på kommunernas roll inom civilt försvar, inklusive samverkan, beredskapsplanering och kontinuitet i samhällsviktig verksamhet med utgångspunkt i de sju typsituationerna som Försvarsmakten tillsammans med Myndigheten för civilt försvar tagit fram. Syftet med informationen är att ge arbetsutskottet en samlad bild av kommande krav och förutsättningar samt hur dessa påverkar kommunens fortsatta arbete inom totalförsvaret.

Dnr KS-2026-362

§ 86. Informationsärende: Digitalisering - pågående och kommande initiativ

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott har tagit del av informationen om pågående och planerade digitaliseringsinitiativ.

Beslutsmotivering

Genom information om pågående och kommande digitaliseringsinitiativ får kommunstyrelsen möjlighet att följa utvecklingen och skapa en samlad bild av kommunens digitaliseringsarbete. Ärendet är av informationskaraktär och föranleder inga ytterligare beslut.

Ärendebeskrivning

Ärendet avser att ge kommunstyrelsen en samlad information om viktiga digitala satsningar som är under införande eller planeras under den närmaste perioden. Dessa omfattar bland annat det kommungemensamma utvecklingsinitiativet Handslaget, pågående och kommande systeminföranden, starka upp säkerheten, samt etablering av nya digitala verktyg som AI-plattform och införande av Microsoft 365.

Informationen syftar till att skapa överblick, transparens och förståelse för hur digitaliseringsarbetet bidrar till kommunens övergripande verksamhetsutveckling.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Ärendet är av informationskaraktär och innebär i sig inga nya ekonomiska beslut. Samtidigt kan konstateras att digitalisering generellt kräver investeringar i form av system, plattformar, licenser, kompetensutveckling och förändringsarbete.

Syftet med kommunens digitaliseringsinsatser är att på sikt skapa verksamhetsnytta genom effektivare arbetssätt, förbättrad kvalitet, ökad tillgänglighet och bättre stöd till medarbetare och invånare. De ekonomiska vinsterna av digitalisering realiserar i huvudsak inom verksamheterna, exempelvis genom tidsbesparingar, minskad administration, bättre beslutsunderlag och mer ändamålsenliga processer.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr KS-2026-359

§ 87. Informationsärende: Genomgång av kommunens informations-/ cybersäkerhetsarbete

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen har tagit del av informationen.

Ärendebeskrivning

Årlig genomgång av kommunens informations- och cybersäkerhetsarbete. Föredragningen sammanfattar året 2025, kommunens systematiska och riskbaserade arbetssätt och hur vi ligger till kopplat till programmet för informationssäkerhet och den nya cybersäkerhetslagen. Ledningens genomgång ingår som en del i kommunens ledningssystem. Den svarar mot mål i kommunens program för informationssäkerhet. Ärendet har initierats av tjänstemannaorganisationen.

Beslutsunderlag

Informations- och cybersäkerhet_

Beslutet skickas för kännedom till

Maria Langen
Ingeborg Van der Veen

Dnr KS-2026-357

§ 88. Revidering av reglemente för styrelse och nämnder

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta de föreslagna ändringarna i reglemente för styrelse och nämnder. (Bilaga)

Ärendebeskrivning

Den nya cybersäkerhetslagen (2025:1506), som trädde i kraft den 15 januari 2026, innebär att kommuner omfattas av skärpta krav på cybersäkerhet. Lagen genomför EU:s NIS2-direktiv och syftar till att uppnå en hög nivå av cybersäkerhet i samhällsviktiga och digitalt beroende verksamheter.

Kommuner betraktas som verksamhetsutövare av samhällsviktiga tjänster och omfattas därmed av lagens krav på:

- riskbaserade säkerhetsåtgärder
- incidentrapportering av allvarliga IT-incidenter
- säkerhetsrevisioner och tekniska kontroller
- identifiering och anmälan av berörda verksamheter
- ledningsansvar och styrning av cybersäkerhetsarbetet

En genomgång av kommunens nuvarande reglemente visar att det saknas uttryckliga bestämmelser om cybersäkerhet, incidentrapportering och nämndernas ansvar enligt den nya lagen. För att säkerställa laguppfyllelse och tydlig ansvarsfördelning krävs därför kompletteringar i reglementet.

Föreslagna tillägg omfattar bland annat:

- att kommunstyrelsen ges ett tydligt lednings- och samordningsansvar för cybersäkerhet
- att kommunstyrelsen ansvarar för incidentrapportering, revisioner och anmälan av berörda verksamheter
- att varje nämnd åläggs ansvar för cybersäkerhet inom sitt verksamhetsområde

Dessa ändringar stärker kommunens förmåga att förebygga, upptäcka och hantera cyberincidenter samt säkerställer att kommunen uppfyller lagens krav.

Övergripande revideringar

Reglementet har genomgått en övergripande översyn i syfte att säkerställa tydlighet, aktualitet och enhetlighet i dokumentets struktur och innehåll. I samband med översynen har ett antal redaktionella justeringar genomförts, bland annat språkliga moderniseringar, förtydliganden av befintliga bestämmelser samt anpassningar för att harmonisera reglementet med kommunens nuvarande organisation och beslutsordning.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Vidare har de bestämmelser som avser individ- och familjenämnden lyfts ut ur reglementet, i enlighet med kommunfullmäktiges tidigare beslut om förändrad nämndstruktur och ansvarsfördelning. Syftet är att säkerställa att respektive nämnds reglemente speglar dess aktuella uppdrag och befogenheter.

Reglementet har även kompletterats med ett förtydligt avsnitt avseende kommunstyrelsens ledningsfunktion. Kommunstyrelsen ges här ett tydligare ansvar för att leda och samordna verksamheter som inte enligt lag eller särskilt beslut av kommunfullmäktige åligger annan nämnd. Detta omfattar även verksamhetsområden som kan tillkomma kommunen genom framtida lagstiftning, statliga reformer eller andra förändringar i kommunens uppdrag, om inte kommunfullmäktige beslutar annat.

De föreslagna revideringarna bedöms sammantaget bidra till ett mer ändamålsenligt, tydligt och lättillgängligt reglemente som stärker kommunens styrning och nämndernas förutsättningar att fullgöra sina uppdrag.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Genomförandet av cybersäkerhetslagen innebär ökade krav på kommunens säkerhetsarbete. De ekonomiska konsekvenserna bedöms främst omfatta:

- kostnader för säkerhetsrevisioner och tekniska kontroller
- eventuella investeringar i tekniska säkerhetslösningar
- utbildningsinsatser för personal och nämnder
- resursbehov för incidenthantering och uppföljning

Kostnadernas omfattning beror på kommunens nuvarande säkerhetsnivå och vilka åtgärder som krävs för att uppfylla lagens krav. Bedömningen är att kostnaderna kan hanteras inom ramen för kommunens ordinarie budgetprocess, men att vissa investeringar kan behöva planeras i kommande budgetår.

Beslutsunderlag

Bilaga – Reglemente för styrelse och nämnder

Reglemente för styrelse och nämnder med spårande ändringar – publiceras separat i politikerportalen.

Beslutet skickas efter beslut i kommunfullmäktige för åtgärd till

Kommundirektör

Stabschef

Kontorschefer

Kommunikation och kundtjänst för publicering på kommunens hemsida

Beslutet skickas efter beslut i kommunfullmäktige för kännedom till

Samtliga nämnder som anmälningsärende

Nämndsekreteriat

Dnr KS-2026-254

§ 89. Revidering av reglemente för IT-nämnden

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige antar uppdaterat Reglemente för IT-nämnden och att gälla från och med 1 januari 2027 (Bilaga), samt att Reglemente för IT-nämnden beslutat av kommunfullmäktige i respektive medlemskommun år 2020 upphör att gälla från och med 1 januari 2027.

Beslutsmotivering

Nuvarande reglemente har uppdaterats och kommer därav upp för beslut. De föreslagna ändringarna i reglementet syftar till att öka tydlighet och rättssäkerhet utan att förändra nämndens uppdrag i sak.

Ärendebeskrivning

IT-nämndens nuvarande reglemente justeras och uppdateras i samband med översyn av det samverkansavtal som ligger till grund för IT-nämnden.

I samband med översyn har reglementets struktur helt arbetats om jämfört med tidigare reglemente.

Avsnitt A. IT-nämndens uppgifter

- Nytt avsnitt för nämndens övergripande uppgifter
- § 1 Allmänt om nämndens uppgifter. Paragrafen har förtydligats jämfört med tidigare, detaljer på den nivå som tidigare redovisats i reglemente regleras i samverkansavtalet.
- § 2 Ekonomisk förvaltning. Paragrafen har förtydligats genom att ange att den ekonomiska förvaltningen sker i enlighet med värdkommunens ekonomiska styrprinciper.
- § 3 Personuppgifter. Ny paragraf som tydliggör nämndens ansvar gällande personuppgiftsbehandlings. Till följd av att en ny paragraf införs har efterföljande paragrafer numrerats om.
- § 4 Krisberedskap. Ny paragraf som tydliggör nämndens ansvar vid kris eller krig. Till följd av att en ny paragraf införs har efterföljande paragrafer numrerats om.

Avsnitt B. IT-nämndens arbetsformer

- § 3 i tidigare reglemente utgår då den inte längre är av relevans. Reglementet följer sedvanliga mandatperioder.
- § 4 i tidigare reglemente ersätts av Avsnitt C Sammanträden.
- § 5 Sammansättning. Ny rubrik jämfört med tidigare reglemente. Justering av titel avseende förvaltningschef IT-centrum.
- § 6 Ledamöternas och ersättarnas tjänstgöring. Paragrafen har förtydligats avseende jäv.
- § 7 Ersättning till förtroendevalda. Ersätter § 16 i tidigare reglemente. Ingen förändring i sak.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

- § 8 Ordföranden. Ny paragraf, ersätter delar av tidigare § 9. Paragrafen förtydligar ordförandes ansvar i samband med nämndens sammanträden.
- § 9 Ersättare för ordföranden och vice ordföranden. Ersätter tidigare § 7. Paragrafen har förtydligats avseende vilken ledamot som ersätter ordförande och vice ordförande om sådant behov uppstår.
- § 10 Delegation av beslutanderätt. Paragrafen ersätter § 15 i tidigare reglemente. Ingen förändring i sak.
- § 11 Inhämtnade av yttranden. Ny paragraf för att förtydliga nämndens rätt att infordra yttranden och upplysningar från medlemskommunerna.
- § 12 Undertecknande av handlingar. Paragrafen ersätter tidigare § 14. Ingen förändring i sak.
- § 13 Revision. Paragrafen ersätter § 17 i tidigare reglemente. Ingen förändring i sak.

Avsnitt C. Sammanträden.

- § 14 Tidpunkt och plats. Ny paragraf för att förtydliga när nämnden sammanträder.
- § 15 Kallelse. Ersätter § 9 i tidigare reglemente. Ingen förändring i sak.
- § 16 Deltagande på distans. Paragrafen ersätter § 4 stycke 2. Paragrafen har justerats till lagkrav.
- § 17 Anmälan av förhinder. Paragrafen ersätter § 8 i tidigare reglemente. Ingen förändring i sak.
- § 18 Närvarorätt. Paragrafen ersätter § 12 i tidigare reglemente. Ingen förändring i sak.
- § 19 Jäv. Ny paragraf avseende jäv.
- § 20 Reservation. Paragrafen ersätter tidigare § 11. Ingen förändring i sak.
- § 21 Justering av protokoll. Paragrafen ersätter § 10 i tidigare reglemente. Ingen förändring i sak.
- § 22 Delgivning. Paragrafen ersätter § 13 i tidigare reglemente. Paragrafen har förändrats språkligt, ingen förändring i sak.

Barnrättskonsekvenser

Lag (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter fastslår att barnkonventionen gäller som svensk lag. Enligt artikel 3.1 ska barnets bästa beaktas i alla åtgärder inom offentlig verksamhet som rör barn.

Utifrån ovanstående har en bedömning gjorts om beslutet påverkar barn och unga. Ärendet avser översyn av IT-nämndens reglemente. Beslutet medför inte några barnrättskonsekvenser.

Mål och uppdrag

Tierps kommun har i nu gällande budget beslutat om ett antal mål, delmål och särskilda uppdrag. Detta beslut bidrar till arbetet med följande delmål och särskilda uppdrag:

- 16.2 Kommunens verksamheter ska vara effektiva, transparanta och rättssäkra

Ärendets behandling

Vid IT-nämndens sammanträde 2026-03-13 beslutade nämnden föreslå kommunfullmäktige i respektive medlemskommuner att anta uppdaterat Reglemente för IT-nämnden och att gälla från och med 1 januari 2027, samt att Reglemente för IT-nämnden beslutat av

Kommunstyrelsens arbetsutskott

kommunfullmäktige i respektive medlemskommun år 2020 upphör att gälla från och med 1 januari 2027.

Beslutsunderlag

Bilaga - Reglemente för IT-nämnden

Nu gällande reglemente för IT-nämnden

Protokollsutdrag ITN 2026-03-13 § 4

Handläggarens tjänsteutlåtande

Beslutet skickas efter beslut i kommunfullmäktige för åtgärd till

Kommunikation och kundtjänst för publicering på webben

Beslutet skickas efter beslut i kommunfullmäktige för kännedom till

IT-nämnden

Dnr KS-2026-255

**§ 90. Godkännande av årsredovisning för gemensam IT-nämnd
2025**

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige godkänner årsredovisningen för den gemensamma IT-nämnden 2025. (Bilaga).

Ärendebeskrivning

Årsredovisning för gemensam IT-nämnd 2025. Ansvarsfrihet behandlas i ett separat ärende.

Beslutsunderlag

Bilaga - Årsredovisning 202
Protokollsutdrag IT-nämnden

Ärendets behandling

IT-nämnden har behandlat ärendet 2026-03-13 § 7 och har godkänt och överlämnat årsredovisning för kommunerna

Beslutet skickas till

Förtroendevalda revisorer samt administrativt stöd Azets
Nämndsekreterare för IT-nämnden - evelina.hakansson@tierp.se

Dnr KS-2026-289

**§ 91. Årsredovisning och revisionsberättelse Stiftelsen
Östhammarshem 2025**

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige tar del av årsredovisningen för Stiftelsen Östhammarshem och revisionsrapport för 2025. (Bilaga)

Ärendebeskrivning

Bifogat återfinns årsredovisning för stiftelsen Östhammarshem 2025. I årsredovisningen redogörs för stiftelsens verksamhet samt ekonomiska utfall och ställning 2025.

Östhammars kommun har att besluta om ansvarsfrihet för kommunens förtroendevalda i stiftelsens styrelse.

Beslutsunderlag

Bilaga:

- Årsredovisning 2025
- Revisionsberättelse

Beslutet skickas för kännedom till

Stiftelsen Östhammarshem AB – VD Jessica Eliardsson och ekonomichef Jennie Hammar
Revisionen, förtroendevalda och sakkunnigt biträde Azets
Ekonomichef Mattias Nilsson

Dnr KS-2026-329

§ 92. Årsredovisning för Samordningsförbundet 2025

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att godkänna årsredovisningen för Samordningsförbundet 2025. (Bilaga)

Ärendebeskrivning

Enligt kommunallagen 11 kap. 21 § ska årsredovisningen godkännas innan fullmäktige beslutar om ansvarsfrihet. Fullmäktige bör inte ta ställning till årsredovisningen annat än i samband med behandlingen av frågan om ansvarsfrihet som behandlas i ett separat ärende. Fullmäktiges beslut om att bevilja eller vägra ansvarsfrihet ska fattas innan utgången av juni 2026.

Beslutsunderlag

Bilaga:

Underlag från Samordningsförbundet Uppsala län

- Årsredovisning 2025
- Revisionsberättelse 2025 förtroendevalda
- Revisionsrapport 2025 Azets

Beslutet skickas till

Samordningsförbundet Uppsala län, info@finsam uppsala.se
Förtroendevalda revisorer och administrativt stöd Azets

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr KS-2026-56

**§ 93. Anmälningssärende: Årsredovisning 2025,
verksamhetsrapport och bolagsstyrningsrapport 2025 Gästrike
Vatten AB**

Förslag på beslut

Kommunstyrelsen förslår att kommunfullmäktige har tagit del av informationen. (Bilaga)

Ärendebeskrivning

Årsredovisning för räkenskapsåret 2025 Gästrike Vatten AB är granskad av auktoriserad revisor utan anmärkning. Årsredovisning för räkenskapsåret 2025 Gästrike Vatten AB kommer att framläggas till årsstämman för beslut. Efter beslut på årsstämman överlämnas Årsredovisning för räkenskapsåret 2025 Gästrike Vatten AB till ägarkommunerna.

Verksamhetsrapporten 2025 för Gästrike Vatten-koncernen visar att VA-leveransen fungerar – kundernas vardag fungerar även vid stormen Johannes och ovädret Anna. Vi ser effekten av de åtgärder vi vidtagit för att kunna ansluta fler kunder, det är ett sätt att bidra till samhällsutvecklingen i våra kommuner.

Under året har vi fortsatt arbete med att genomföra flera stora investeringar, var och en nationellt betydande, oavsett bransch. Investeringarna är både omfattande och nödvändiga. De syftar till att möta framtida behov, stärka leveranssäkerheten och skapa robusta system som håller över tid. Vi är med och formar framtiden.

Styrelsen gör bedömningen att bolaget bedrivs inom de ramar som

Beslutsunderlag

Bilaga:

Årsredovisning 2025 Gästrike Vatten AB

Verksamhetsrapport

Bolagsstyrningsrapport 2025

Missiv

Beslutet skickas efter beslut i kommunfullmäktige till

VD Gästrike vatten AB - Lena Blad

VD-assistent ingela.lindstrom@gastrikevatten.se

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr KS-2026-1

§ 94. Information från förvaltningen

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Information i aktuella frågor från kommunförvaltningen.

Förslag till Mervärdesinsats

Till: SKB Projektledare Mervärdesavtalet
Från: Elin Dahm, Näringslivschef Östhammars kommun

Ansökan om medel – etablering av industritekniskt program i Östhammars kommun

Inledning och syfte

Östhammars kommun står inför en omfattande och långsiktig kompetensförsörjningsutmaning kopplad till den starka industristrukturen i Norduppland. Industrin utgör en central del av den lokala och regionala ekonomin och är avgörande för såväl sysselsättning som tillväxt och framtida etableringar. Samtidigt visar såväl kommunens egna utredningar som regionala analyser att tillgången till relevant kompetens inte motsvarar näringslivets behov, vilket riskerar att begränsa utvecklingen.

Syftet med denna ansökan är att möjliggöra etableringen av ett industritekniskt program vid Bruksgymnasiet som en strategisk insats för att stärka kompetensförsörjningen och skapa en tydlig utbildningsväg mot industrins yrken. För detta söks 5 mnkr.

Kompetensförsörjningsbehov och regional utveckling

Kommunens *Rapport om kompetensförsörjningsutmaningar bland ett urval av Nordupplands företag och större offentliga verksamheter* visar att behovet av industrikompetens är stort och förväntas öka ytterligare till följd av pensionsavgångar, teknisk utveckling och planerade investeringar i regionen (Söderlind, 2025).

I Norduppland förstärks denna utveckling av en åldrande befolkning och omfattande pensionsavgångar, samtidigt som flera större industriella investeringar planeras, bland annat inom energisektorn och gruvnäringen. SCB:s regionala analys *Regionala Trender och Prognoser 2025 Med sikte på år 2040, Uppsala län*, visar att arbetskraft med industriteknisk utbildning i Uppsala län uppgår till cirka 4 500 personer. Samtidigt förväntas tillgången minska med omkring 50 procent fram till 2040. Antalet examinerade bedöms inte vara tillräckligt för att möta efterfrågan, vilket innebär en växande och strukturell kompetensbrist (SCB, 2025).

Näringslivets behov av industrikompetens

Näringslivet i Norduppland har ett tydligt och uttalat behov av teknisk kompetens. Företag inom industrin pekar särskilt ut operatörer, produktionstekniker, underhållspersonal och CNC-kompetens som kritiska bristyrken (Söderlind, 2025). Exempel på företag med omfattande kompetensbehov är Sandvik Coromant, Forsmarks Kraftgrupp och Atlas Copco, vilka samtliga har återkommande rekryteringsbehov och samtidigt upplever svårigheter att hitta rätt kompetens. Företag verksamma i Östhammars kommun har ett rekryteringsbehov av totalt 117 individer med industrirelevant gymnasiekompetens (Söderlind, 2025).

Utmaningar i utbildningssystemet

Trots det stora behovet har utbildningssystemet haft svårt att möta efterfrågan. Söktrycket till industritekniska utbildningar är lågt och matchningen mellan utbildning och arbetsmarknad bristfällig.

Utredningen *Ökad industrikompetens till Norduppland* som gjordes av Public Partner på uppdrag av Handelskammaren, visar att utbildningsutbudet i regionen inte fullt ut motsvarar näringslivets behov, vare sig vad gäller innehåll, dimensionering eller geografisk tillgänglighet (Lexén & Magnusson, 2025). Analysen pekar på låg kännedom om industrins yrken, en svag attraktionsbild samt brister i hur utbildningsutbudet möter arbetsmarknadens behov.

Detta förstärks av att befintliga utbildningar haft svårt att upprätthålla ett stabilt elevunderlag över tid, vilket i vissa fall lett till nedläggningar. Detta medför att kompetensförsörjningen i ökande grad blir beroende av inflyttning eller interna utbildningsinsatser inom företagen, vilket är mindre effektivt och riskerar att påverka både produktion och utvecklingsförmåga.

Enligt utredningen finns ett behov av att stärka kopplingen mellan utbildning och arbetsliv, där en närmare samverkan med näringslivet, tydligare utbildningsvägar och ett mer aktivt

arbete med att öka utbildningarnas attraktivitet lyfts fram som centrala åtgärder (Lexén & Magnusson, 2025). Utan sådana insatser riskerar den nuvarande obalansen att bestå, trots ett växande behov av industrikompetens.

Erfarenheterna från Wilhelm Haglunds gymnasium visar att även utbildningar med stark industrikoppling haft svårt att upprätthålla ett stabilt elevunderlag över tid. Nedläggningen av denna utbildning innebär att regionen riskerar att stå utan lokal gymnasial utbildning inom industri, vilket ytterligare förvärrar kompetensförsörjningsläget. Detta innebär en risk att näringslivet begränsas i sin utveckling till följd av bristande tillgång till kvalificerad arbetskraft, vilket kan påverka både tillväxt, investeringar och möjligheten att behålla och utveckla verksamheterna.

Mot denna bakgrund bedömer Östhammars kommun att en framgångsfaktor är att bredda rekryteringsbasen och skapa större flexibilitet i utbildningssystemet. Genom att utveckla utbildningen i nära samverkan med vuxenutbildningen ges möjlighet att nå en bredare målgrupp, stärka elevunderlaget och skapa en mer robust och långsiktigt hållbar utbildningsstruktur.

En sådan struktur skapar även förutsättningar för att på sikt utveckla kompletterande yrkesvuxutbildningar inom det industritekniska området. Detta möjliggör en sammanhållen utbildningskedja där både ungdomar och vuxna kan utbildas utifrån arbetsmarknadens behov, vilket ytterligare stärker kommunens kapacitet att möta det långsiktiga kompetensförsörjningsbehovet.

Föreslagen utbildningssatsning

Mot denna bakgrund bedöms etableringen av ett *industritekniskt program med inriktning produkt- och maskinteknik* i Östhammars kommun vara en strategiskt nödvändig åtgärd. Utbildningen ska utformas i nära samverkan med näringslivet och ha en tydlig koppling till modern industriell produktion, inklusive CNC-teknik, automatisering och digitaliserad tillverkning, med syfte att skapa en tydlig väg från utbildning till arbete.

Målet är att skapa en långsiktigt hållbar utbildning som leder till arbete och bidrar till att säkra industrins kompetensförsörjning.

Genomförande och förutsättningar

Bruksgymnasiet och vuxenutbildningen har goda förutsättningar att bedriva ett industritekniskt program utifrån befintliga organisatoriska och pedagogiska strukturer.

Verksamheterna har god erfarenhet av yrkesutbildning, vilket innebär etablerade former för apl och samverkan med arbetslivet.

Genom samläsning av kurser kan resurser nyttjas effektivt, vilket minskar sårbarheten vid mindre elevgrupper. Samverkan med vuxenutbildningen möjliggör dessutom gemensamt nyttjande av lokaler, utrustning och lärarresurser, vilket stärker flexibiliteten och bidrar till en mer kostnadseffektiv och långsiktigt hållbar verksamhet.

För att etablera utbildningen krävs översyn av verkstadslokaler, rekrytering av behöriga yrkeslärare samt en successiv uppbyggnad av elevunderlaget. Dessa delar är avgörande för genomförandet men bedöms, i enlighet med kommunens utredning, *Förutsättningar för att starta industritekniskt program i Östhammars kommun*, vara genomförbara inom ramen för projektet.

Östhammars kommun har, i samverkan med näringslivet, reella och genomförbara förutsättningar att etablera utbildningen. Med dessa förutsättningar kan utbildningen utvecklas till en stabil och strategiskt viktig del av arbetskraftsförsörjningen, vilket stärker företagets tillgång till kompetens och bidrar till ökad konkurrenskraft.

Samverkan med vuxenutbildning

Utbildningen ska utvecklas av Bruksgymnasiet i nära samverkan med kommunens vuxenutbildning. Genom att skapa synergier mellan gymnasial utbildning och vuxenutbildning kan resurser nyttjas mer effektivt samtidigt som flexibiliteten i utbildningssystemet ökar. Detta möjliggör gemensamt nyttjande av lokaler och utrustning samt en tydlig utbildningskedja, vilket stärker kompetensförsörjningen över tid.

Samverkan med näringslivet

En avgörande förutsättning för genomförandet är näringslivets aktiva medverkan. I detta avseende har Sandvik Coromant åtagit sig att ställa sin maskinpark till förfogande samt tillsammans med andra företag i regionen säkerställa tillgången till arbetsplatsförlagt lärande (apl). Detta hanterar två av de största identifierade riskerna – investeringar i utrustning och tillgång till praktikplatser – och skapar samtidigt en stark koppling mellan utbildning och arbetsliv. Näringslivet har, genom konkret medverkan i utbildningens genomförande, en central roll i att säkerställa utbildningens relevans, kvalitet och långsiktiga bärighet.

Marknadsföring och attraktionskraft

Tidigare erfarenheter visar att långsiktig hållbarhet förutsätter ett aktivt arbete med attraktivitet och rekrytering. För att utbildningen ska bli långsiktigt hållbar krävs en tydlig och riktad marknadsföring i nära samverkan med näringslivet. Genom att synliggöra industrins karriärvägar och möjligheter kan intresset för utbildningen stärkas. Detta arbete bör ske i nära samverkan med näringslivet och kopplas till regionala initiativ, såsom Norduppland partnerskapet, för att stärka bilden av industrin som en framtidsbransch och bidra till en stabil elevtillströmning över tid.

Genomförande och projektperiod

Satsningen föreslås bedrivas som ett treårigt projekt, där etablering, uppbyggnad och successiv utveckling av utbildningen sker stegvis. Projektformen skapar förutsättningar för att bygga upp ett stabilt elevunderlag, utveckla samverkansformer med näringslivet och löpande följa upp utbildningens ekonomiska och organisatoriska förutsättningar.

Ekonomiska förutsättningar och behov av stöd

Den kommunala utredningen visar att utbildningen är förknippad med höga fasta kostnader och en initial känslighet för variationer i elevantal. Mot denna bakgrund behövs en långsiktig riktad projektfinsiering för att hantera etableringskostnader, möjliggöra en successiv uppbyggnad av elevunderlaget samt skapa stabilitet i verksamheten.

De sökta medlen avses användas för att möjliggöra etableringen under uppstartsfasen, genom investeringar i lokaler, kompetens och samverkansstrukturer med näringslivet samt för marknadsföring. Satsningen syftar till att skapa långsiktiga mervärden i form av stärkt kompetensförsörjning, ökad attraktivitet och förbättrade förutsättningar för näringslivets utveckling i kommunen.

Satsningen avser en tidsbegränsad finansiering under uppstartsfasen, varefter verksamheten successivt bedöms kunna integreras i ordinarie struktur.

Summan som söks för insatsen är 5 mnkr.

Bedömning och förslag till inriktning

Underlaget visar att behovet av insatsen är tydligt, att näringslivet efterfrågar kompetensen och att förutsättningarna för genomförande har stärkts genom konkreta åtaganden från industrin. Gymnasieutbildningen utgör en viktig grund för kompetensförsörjningen, men behöver ses som en del av en sammanhållen utbildningsstruktur där även vuxenutbildning och eftergymnasiala utbildningsformer bidrar till att möta näringslivets samlade kompetensbehov.

Etableringen av ett industritekniskt program är därmed inte enbart en utbildningsinsats, utan en strategisk investering i Östhammars kommuns långsiktiga tillväxt, konkurrenskraft och hållbara kompetensförsörjning. Satsningen bedöms vara en nödvändig åtgärd för att möta den identifierade kompetensbristen och säkerställa att det lokala näringslivet även framåt har tillgång till relevant arbetskraft och därmed ges förutsättningar att utvecklas, växa och genomföra planerade investeringar.

Underlag

Lexén, R. & Magnusson, A. (2025). *Ökad industrikompetens till Norduppland*. Stockholm: Public Partner.

Statistiska centralbyrån (2025). *Regionala Trender och Prognoser 2025, Med sikte på år 2040*

Uppsala län.

<https://www.scb.se/contentassets/04cf1ee0f04b4c06a6e62d22d78e8d4c/uppsala-lan-20251215.pdf>

Söderlind, E. (2025). *Rapport om kompetensförsörjningsutmaningar bland ett urval av Nordupplands företag och större offentliga verksamheter*. Östhammars kommun.

https://www.osthammar.se/globalassets/dokument/rapporter/norduppland/rapport_norduppland_250127.pdf

Östhammars kommun (2026). *Förutsättningar för att starta industritekniskt program i Östhammars kommun*. Intern utredning.

Förslag till Mervärdesinsats

Till: SKB Projektledare Mervärdesavtalet
Från: Elin Dahm Näringslivschef Östhammars kommun
Kopia: Ulf Andersson

Lokal tillgänglighet och mikromobilitet

Bakgrund

Bilburen vardag fungerar i dagsläget väl i Östhammars kommun, vilket underlättar rörlighet för många invånare. Däremot finns betydande brister vad gäller mikromobilitet – gång, cykel och annan lätt trafik inklusive EPA – samt i kollektivtrafikens tillgänglighet till, från och mellan kommunens huvudorter. Dessa brister påverkar särskilt barn och ungdomar, som i hög grad är beroende av trygga, sammanhängande och säkra trafikmiljöer för att kunna ta sig till skola, fritidsaktiviteter och träffa vänner på egen hand.

Eftersom barnfamiljer är en prioriterad målgrupp för inflyttning är det av stor vikt att den faktiska upplevelsen av kommunen motsvarar värdeerbjudandet om ett tryggt och barnvänligt Östhammar. God tillgänglighet är en central del av en attraktiv livsmiljö.

Östhammars kommun står samtidigt inför betydande tillväxtpotentialer. För att klara både nuvarande och framtida kompetensförsörjningsbehov krävs en ökad inflyttning. År 2031 beräknas den sista etappen av väg 288 samt den utbyggda VA-infrastrukturen i Östhammar vara färdigställda. Tillsammans skapar dessa investeringar helt nya möjligheter för att attrahera inflyttning och utveckla kommunens huvudorter.

Mot denna bakgrund föreslås en mervärdesinsats inriktad på att stärka lokal tillgänglighet och mikromobilitet. Insatsen har strategisk relevans, ligger utanför ordinarie kärnverksamhet och bidrar långsiktigt till kommunens utvecklingskraft.

Syfte

Satsningen syftar i förlängningen till att förbättra den lokala tillgängligheten och mikromobiliteten (gång, cykel och annan lätt trafik inkl. EPA) samt utveckla förutsättningarna för kollektivtrafik mellan huvudorterna i Östhammars kommun. En förbättrad mobilitet ska bidra till ökad trygghet, attraktivitet och möjligheten till hållbara resval för kommunens invånare – särskilt barn, ungdomar och äldre.

Mål

Målet med satsningen är att ta fram ett gediget och handlingsorienterat underlag gällande lokal tillgänglighet och mikromobilitet i kommunens huvudorter. Underlaget ska ligga till grund för prioriterade och kostnadsbedömda åtgärdsförslag med potential att erhålla statlig delfinansiering inom aktuella stödprogram.

Målet omfattar att:

- identifiera brister och barriärer i nuvarande trafikmiljö,
- kartlägga möjligheter för utbyggnad och sammanlänkning av gång- och cykelvägar,
- analysera behovet av trygghetshöjande åtgärder,
- skapa ett åtgärds paket som är genomförbart, kostnadseffektivt och långsiktigt hållbart,
- samt därutöver i tillägg och mån av möjlighet inkludera en plan för utvecklad laddinfrastruktur anpassad för både invånare, besökare och näringsliv,

Projektbeskrivning

Det finns statliga medel att söka för snabba och konkreta åtgärder inom mikromobilitet, främst utveckling av gång- och cykelvägar samt trafiksäkerhetsåtgärder. För att kommunen ska kunna söka dessa medel krävs dock ett aktuellt, samlat och professionellt framtaget underlag.

Den föreslagna mervärdesinsatsen möjliggör upphandling av en omfattande utredning med en ram om ca 0,5 miljoner kronor per huvudort, totalt 2,5 miljoner kronor. Utredningen ska omsätta lokal kunskap, statistik och fysiska analyser till konkreta och prioriterade åtgärdsförslag.

I uppdraget föreslås även ingå:

- Kartläggning och behovsanalys av laddinfrastruktur. Medborgarnöjdheten kring laddmöjligheter ligger avsevärt under rikssnittet, och brister i infrastrukturen riskerar att hämma kommunens attraktivitet och klimatomställning.

- Synergibedömningar mellan mikromobilitet, samhällsplanering, skolskjutsbehov och kollektivtrafik.
- Dialog med invånare, skolor och föreningar, för att säkerställa att planeringen utgår från faktiska behov.
- Färdplan för genomförande, inklusive kostnader, effekter, implementeringsordning och möjlig samfinansiering.

Ramen bedöms vara tillräcklig för att omfatta dessa delar och säkerställa ett kvalificerat beslutsunderlag.

Tilldelning/organisation

Östhammars kommun ansvarar för genomförandet av mervärdesinsatsen, inklusive upphandling av konsult och projektledning.

Tidsplan

Projektet genomförs under 2026-2028.

Budget för genomförande av mervärdesinsatsen

Den totala budgeten för mervärdesinsatsen uppgår till 2,5 miljoner kronor

Behov av beslut i styrgrupp

1. Beslut om finansiering av ovanstående satsning om 2,5 miljoner kronor.
2. Avtal om betalningsplan under perioden 2026-2028.

Riskhantering

Den primära risken handlar om att inte uppnå avsett syfte – ett underlag som är tillräckligt skarpt för att ligga till grund för genomförande och statlig medfinansiering. Denna risk hanteras genom tydlig kravställning i upphandling, noggrann projektledning och regelbundna avstämningar.

Kommunikation av Mervärdesinsatsen

Östhammars kommun ansvarar för all nödvändig kommunikation kopplat till upphandling, genomförande och resultat. Kommunikationen ska vara transparent, enkel att ta del av och riktad till såväl invånare som samarbetspartners.

Kommunen ansvarar även för kommunikationen med staten/Trafikverket, regionen och mervärdesprogrammet i samband med efterföljande ansökningar om genomförandemedel.

Skapade värden för parterna vid genomförande av mervärdesinsatsen

Insatsen bidrar till flera av de prioriterade områdena i Inriktningsdokumentet för period 2 av mervärdesavtalet – särskilt Boende, livsmiljö och service samt Infrastruktur.

Utöver detta stärks kommunens attraktivitet genom:

- förbättrad trygghet och säkerhet,
- ökad tillgänglighet för barn och ungdomar,
- mer hållbara och klimatsmarta transportval,
- stöd till näringslivet genom bättre framkomlighet och laddmöjligheter,
- ökad konkurrenskraft i kampen om kompetens och inflyttning.

Sammantaget skapar insatsen goda förutsättningar för en robust och långsiktigt hållbar utveckling av Östhammars kommun.

Förslag till Mervärdesinsats

Till: SKB Projektledare Mervärdesavtalet
Från: Elin Dahm Näringslivschef Östhammars kommun
Kopia: Ulf Andersson

Stärkt bostadsberedskap (DP)

Bakgrund

Östhammars kommun är i behov av att locka nya invånare till kommunen för att klara såväl den nuvarande som den framtida kompetensförsörjningen. För det behövs bostäder i attraktiva lägen utifrån olika behov, vilket kräver planering. De områden som idag finns detaljplanerade i kommunen är inte tillräckligt. Det krävs ytterligare beredskap att genomföra detaljplaner kunna möta framtida behov genom nya utbyggnadsområden.

2031 förväntas såväl sista etappen av väg 288 som utbyggnaden av VA-infrastrukturen i Östhammar vara färdigställda, vilket både öppnar upp och möjliggör för en ökad inflyttning, inte minst till huvudorten. Ökad inflyttning är angeläget för att stärka den demografiska balansen och kompetensförsörjningen i kommunen.

Småhus/villa är den mest efterfrågade boendeformen. För att möta efterfrågan och möjliggöra inflyttning, inte minst av barnfamiljer som prioriterad målgrupp, behövs en kontinuerlig beredskap med färdiga detaljplaner i attraktiva lägen.

Mervärdesinsatsen motiveras både av arbetets strategiska karaktär och av kommunens begränsade förutsättningar att inom ramen för ordinarie verksamhet tillgodose behovet. Kommunen saknar tillräckliga resurser för att inom rimlig tid åstadkomma den planförstärkning som krävs för att nå nödvändig strategisk markberedskap för nya bostäder.

Syfte

Satsningen syftar till att möjliggöra ökad inflyttning till Östhammars kommun, vilket är nödvändigt för att stärka den demografiska balansen och kompetensförsörjningen i kommunen.

Mål

Målet med satsningen är att skapa långsiktiga förutsättningar för Östhammars kommun att växa genom utveckling av nya, attraktiva bostadsområden.

Projektbeskrivning

Mervärdesprogrammet har tidigare bistått med resurser för att stärka den strategiska planberedskapen (översiktsplaneringen) i kommunen. En motsvarande insats bör utformas för att stärka utbudet av färdiga detaljplaner de kommande åren.

Detaljplanearbeten är kostsamma eftersom det krävs flera utredningar och noggrann samordning enligt lagkrav, men är samtidigt en avgörande förutsättning för att projekt ska bli genomförbara, hållbara över tid och mindre riskfyllt längre fram. Insatsen syftar till att stärka kommunens förutsättningar att finansiera planuppdrag med inriktning mot attraktiva bostäder och samhällsservice, genom en tydligare projektorganisation och samverkan mellan kommunen som både planbeställare och utförare. En förstärkt planberedskap bedöms öka kommunens konkurrenskraft genom tillgång till planlagd mark i attraktiva lägen samt möjliggöra byggstarter även vid begränsat resurs- och marknadsläge. Därutöver skapas förutsättningar för en mer effektiv och långsiktig resursanvändning samt en samlad och strategisk styrning av utveckling.

Det räcker inte att tala om bostadsbyggande som en fråga om detaljplaner i sig. Kommunernas uppdrag är bredare och mer komplext än så. Planberedskap är nödvändig, men inte tillräcklig. För att bostäder faktiskt ska kunna byggas krävs parallella investeringar och en attraktiv miljö. Det krävs också ett aktivt kommunalt engagemang även efter att detaljplanen vunnit laga kraft.

En viktig del i detta är markpolitiken. Genom markanvisningar kan kommunerna påverka tempo, upplåtelseformer och inriktning på bostadsbyggandet samt skapa förutsägbarhet för byggaktörer. Tydliga markanvisningsprocesser, attraktiva markpriser och tidig dialog med exploitörer ökar sannolikheten för att planerade områden också bebyggs. I ett läge där byggbranschen präglas av osäkerhet kring räntor, byggkostnader och efterfrågan blir denna typ av samverkan särskilt viktig för att sänka trösklarna för investeringar.

Marknadsföring av planberedskap, infrastruktursatsningar och framtida serviceutbyggnad är ett strategiskt verktyg för att attrahera både byggbolag och invånare. Det handlar om att

tydligt kommunicera att kommunen inte bara har mark, utan också en genomtänkt helhet: fungerande VA-lösningar, förbättrad tillgänglighet, utbyggd offentlig service och en långsiktig politisk vilja att möjliggöra tillväxt.

Därutöver föreslås insatsen även innefatta ett riktat stöd till privata exploatörer för upprättande av detaljplan. Ett riktat stöd om 300–500 tkr per aktör som kan handläggas av SKB Nu på samma vis som befintliga affärsutvecklingsinsatser, men som inte ryms inom bolagets befintliga budget. SKB Nu erbjuder även möjlighet till borgen för större bostadsprojekt, vilket har tydliga synergier med det föreslagna stödet. Sammantaget öppnar det upp för ett stärkt fokus på och realisering av privat bostadsutveckling i kommunen. Antalet aktörer är begränsat, varför en total budget för denna del av mervärdesinsatsen kan uppskattas till max 2500 tkr för perioden 2026–2031.

Tilldelning/organisation

Kommunen ansvarar för genomförandet av den del av mervärdesinsatsen som handlar om att stärka kommunens planavdelning och markpolitiken, medan SKB Nu ansvarar för genomförandet av den del som handlar om ett riktat stöd till privata exploatörer.

Tidsplan

Projektet genomförs med start 2026 och 2031 som slutår.

Budget för genomförande av mervärdesinsatsen

Den totala budgeten för mervärdesinsatsen uppgår till 10 miljoner kronor.

Behov av beslut i styrgrupp

1. Beslut om finansiering av ovanstående satsning om 10 miljoner kronor.
2. Avtal om betalningsplan under perioden 2026-2031.

Riskhantering

De projekt som realiserats förutsätts vara genomförbara, lagliga och överenskomna mellan berörda parter. Det åligger respektive stödmottagare att tillgodose att så är fallet.

Kommunikation av Mervärdesinsatsen

Insatsen förankras bland berörda på Östhammars kommun respektive SKB Nu. Parterna bär sitt respektive ansvar för kommunikation gentemot externa aktörer/intressenter kopplat till bostadsutveckling.

Skapade värden för parterna vid genomförande av mervärdesinsatsen

Insatsen faller in i de prioriterade områdena *Boende, livsmiljö och service* samt *Infrastruktur*

som anges i Inriktningsdokumentet för period 2 av mervärdesavtalet. Därtill i ett stärkt fokus på attraktivitet under den kvarvarande tiden av Mervärdesavtalet.

Förslag till Mervärdesinsats

Till: SKB Projektledare Mervärdesavtalet

Från: Elin Dahm Näringslivschef Östhammars kommun

Kopia: Ulf Andersson samhällsbyggnadschef, Alice Möller samhällsplanerare

Gång- och cykelväg till och inom Börstils Handelsområde, Östhammars tätort

Bakgrund

Börstils handelsområde är en av Östhammars tätort och närområdes viktigaste handelsplatser och bedöms fortsätta att utvecklas under de kommande fem till tio åren genom etablering av ytterligare verksamheter som kommer generera ett ökat besöksunderlag. Den utveckling som redan skett och den som det planeras för kommer medföra ökad trafik och rörelse till och inom området.

2031 förväntas såväl sista etappen av väg 288 som utbyggnaden av VA-infrastrukturen i Östhammar vara färdigställda, vilket både öppnar upp och möjliggör för en ökad inflyttning, inte minst till huvudorten. Ökad inflyttning är angeläget för att stärka den demografiska balansen och kompetensförsörjningen i kommunen. Mot denna bakgrund är det av stor betydelse att säkerställa en trafiksäker och tillgänglig förbindelse mellan tätortens centrala delar och handelsområdet för gående och cyklister.

Syfte

Satsningen syftar till genomförande av gång- och cykelväg för att knyta samman Börstils Handelsområde med gång- och cykelmöjligheter i Östhammars tätort.

Mål

Målet med satsningen är att projektera och anlägga en 1,5 km lång gång- och cykelväg längs Energivägen, delar av Ringvägen och Verkstadvägen i Östhammars tätort. Etablering av gång- och cykelvägen ska bidra till ökad trygghet, attraktivitet och möjlighet till hållbara resval samt tillgängliggöra handelsområdet för fler kommuninvånare.

Projektbeskrivning

Börstils handelsområde befinner sig i en pågående expansionsfas. Detta sker dels genom att fler verksamheter etablerar sig inom redan detaljplanlagt område, dels genom att kommunen har initierat nytt planarbete i syfte att utöka området för ytterligare

handel och kontorsverksamhet. I dagsläget saknas en trygg och trafiksäker gång- och cykelförbindelse till det befintliga handelsområdet, vilket kommunen avser åtgärda.

Det finns möjlighet att ansöka om statliga medel för åtgärder som avser miljö- och trafiksäkerhet på kommunala vägar och gator. Kommunen planerar att ansöka om sådan finansiering som delfinansiering av investeringen. Den föreslagna mervärdesinsatsningen bedöms möjliggöra ett effektivt och skyndsamt genomförande av den planerade gång- och cykelvägen.

I uppdraget föreslås ingå:

- Projektering av föreslagen sträcka
- Genomförande och anläggning av beskriven sträcka

Tilldelning/organisation

Östhammars kommun ansvarar för genomförandet av mervärdesinsatsen, inklusive upphandling av konsult och projektledning.

Tidsplan

Projektet genomförs under 2026-2028.

Budget för genomförande av mervärdesinsatsen

Den totala budgeten för mervärdesinsatsen uppgår till 5 miljoner kronor.

Behov av beslut i styrgrupp

1. Beslut om finansiering av ovanstående satsning om 5 miljoner kronor.
2. Avtal om betalningsplan under perioden 2026-2028.

Riskhantering

Den primära risken handlar om att inte uppnå avsett syfte – att genomföra utbyggnaden av beskriven GC-väg inom avsatt tidsplan. Denna risk hanteras genom tydlig projektorganisation, tydlig kravställning i upphandling, kommunikation inom förvaltningen och regelbundna avstämningar.

Kommunikation av Mervärdesinsatsen

Östhammars kommun ansvarar för all nödvändig kommunikation kopplat till upphandling, genomförande och resultat. Kommunikationen ska vara transparent, enkel att ta del av och riktad till såväl invånare som samarbetspartners.

Kommunen ansvarar även för kommunikationen med staten/Trafikverket, regionen och mervärdesprogrammet i samband med efterföljande ansökningar om genomförandemedel.

Skapande värden för parter vid genomförande av mervärdesinsatsen

Insatsen bidrar till flera av de prioriterade områdena i Inriktningsdokumentet för period 2 av mervärdesavtalet – särskilt Boende, livsmiljö och service samt infrastruktur.

Utöver detta stärks Östhammars tätorts attraktivitet genom:

- förbättrad trygghet och säkerhet,
- ökad tillgänglighet för barn och ungdomar,
- mer hållbara och klimatsmarta transportval,
- stöd till näringslivet genom bättre framkomlighet,
- ökad konkurrenskraft i kampen om kompetens och inflyttning.

Sammantaget skapar insatsen goda förutsättningar för en robust och långsiktigt hållbar utveckling av Östhammars kommun.

Detta dokument är elektroniskt signerat och juridiskt bindande.

Signed by: Lisa Karin Johanna Norén
Date: 2026-05-13 10:30:28
BankID refno: 019e2075-335b-7abd-9617-9347a61513db

Justerare: Lisa Norén

Signed by: ANIA LEHTINEN
Date: 2026-05-18 08:40:07
BankID refno: 019e39d0-1d15-7460-a15c-04d8749cc521

Kommunsekreterare: Ania Lehtinen

Signed by: FABIAN SJÖBERG
Date: 2026-05-13 10:58:33
BankID refno: 019e208f-050d-7c88-b517-18989444cd92

Kommunstyrelsens ordförande: Fabian Sjöberg

Signed by: MÅNS LORICHS
Date: 2026-05-14 07:40:48
BankID refno: 019e2500-3e2d-75ff-b28f-5f402152d55a

Justerare/ ordförande: Måns Lorichs